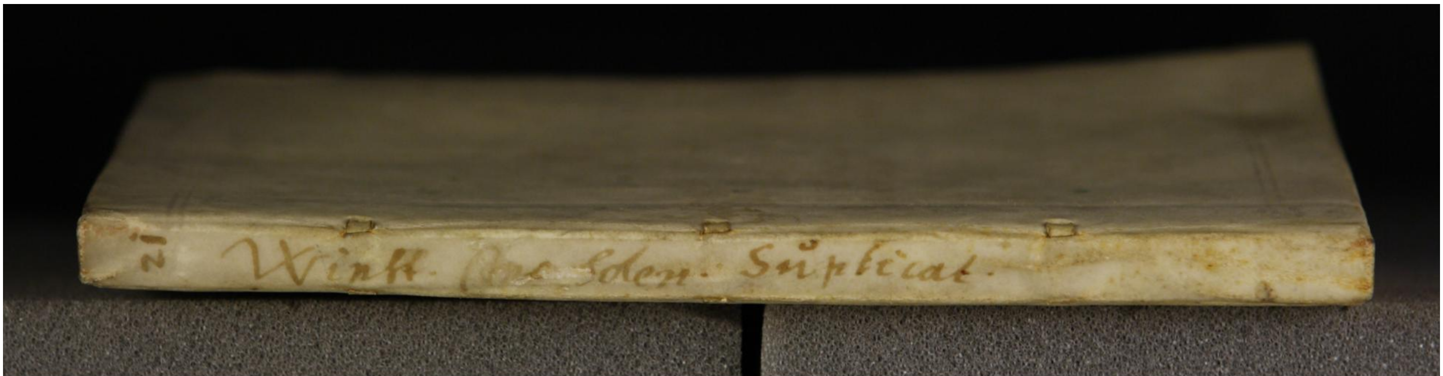
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

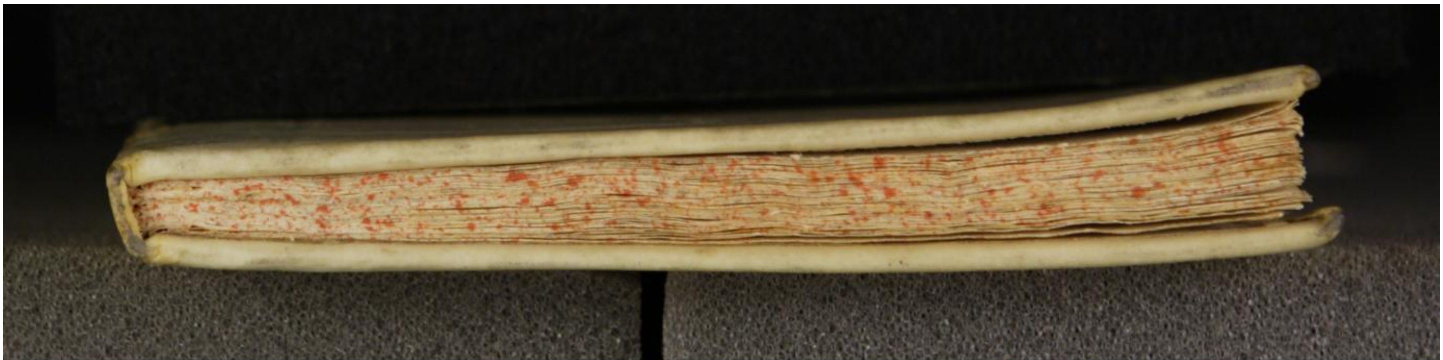

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

7.-117 DA Bo4

LN 1637
ex 1
M

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

M Andreæ Benedicto
Pallino 1600.
P. I. V.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

CONCIONES SOLENNIUM SVPPLICATIONVM,

diebus 5. 6. & 7. Martii,
Anno 1600. indi-
ctarum.

* *
*

EDITÆ
à
P. J. V.

Epheſ. 5.
Excitare qui dormis, & ſurge à mortuis: & illuceſcet tibi Chriſtus.

HAFNIÆ
Ex Officina Typographica
Henrici Waldkirchii

Cum Privilegio.

1599.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Auguſt. lib. contra Novat.

Deus animam viſitans, ipſam movet, ipſam docet, ipſi ſpondet veniam, ſi converti velit, pigritantem ſtimulat, ipſi manum porrigit, ſemitam oſtendit & mercedem promittit.

* *
*

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

CONCIO PRIMÆ DIEI.

TEXTVS EX APOCA-*lypſi cap.* 3.

EGO qvoſcunq; amo, arguo & caſtigo. Æmulare ergo ac reſipiſce. Ecce ſto ad oſtium tuum & pulſo. Si qvis audierit vocem meam, & aperuerit januam, intrabo ad illum, & cœnabo cum illo, & ipſe mecum. Qvi vicerit, dabo ei ſedere mecum in throno meo, ſicut & ego vici, & conſedi cum patre meo in throno èjus. Qvi habet aurem, audiat qvid ſpiritus dicat Eccleſiis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

CVm magiſtratus verè pij ac religioſi officium ſit, non ſolum ea vniuerſa ac ſingula, quæ ad Politiam ſartam tectam conſeruandam: quæué ad pacem publicam ſanciendam, aut ad vitam moreſvè hominum externè regendos ſpectant, juſtè ac legittimè domi & foris adminiſtrare: ſed & illa maximè quæ Divini nominis cultum & venerationem, piamq; religionis curam concernunt, pervigili labore & ſtudio, augendæ & propagandæ gloriæ Dei & ſalutis, cùm propriæ tùm ſubditorum cauſâ providere. Quemadmodum olim ſanctiſsimos feciſſe Reges & principes, Moſen, Ioſvam, Davidem, Ezechiam, Ioſiam, Ioſaphatum & ſimiles gubernatores religioſos, in confeſſo eſt, quibus nihil in vita antiquius, nil in votis magis erat, qvam ſe ſuoſq; ſubditos, in fidem tutelamq; Dei dedere: Summo zelo ac ſtudio puriorem de Deo doctrinam plantare & propagare: Subjectum populum, in vera obſervantia & veneratione nominis Divini conſervare: ad officia pietatis monitis ac exemplis excitare. Tùm etiam ad placandum Deum & impenſius implorandum ejus auxilium, ſi neceſsitas aliqva accideret, ſi DEI iram accenſam, ſi flagella parata & in foribus plagas eſſe, ſi terrores & prædictiones, qvibus aliqvid ſupplicij vel infortunij ſibi vel ſuis denun-

ciari

ciari intelligerent, ſummâ cum animi attentione convenerunt, Reges ſimul & populi ad ſerviendum Domino (ut dulciſſimè Pſalm. 102. dicitur) & maximè ad preces, privatas & publicas, in jejunio, in fletu, in lamentationibus, ilicò confugiebant, qvas ſibi ſolas pro armis, muris, telis ac tragulis relictas habebant. Ac proinde ſpem totam in Deum unicum orationis ſuæ auditorem & adjutorem fixam indubitatamq́; locarunt.

Horum laudabile exemplum, ideo etiam hoc tempore imitatus ſereniſſimus Rex noſter, piâ veræ religionis & gloriæ Chriſti atq́; ſalutis ſuæ & ſubditorum qværendæ aſſerendæq́; curâ excitatus, ſupplicationes indixit publicas: Qvò per univerſum regnum, convocatâ Eccleſiâ, inq́; unum ad cultum Dei obeundum coaleſcentes ſubditi, altius præſentis ſeculi formam, ſuamq́; ipſorum neceſſitatem perpendentes, pro præſentibus ac imminentibus malis, qvæ peccatis ſuis juſtè cõmeriti ſunt, clementer & paternè tollendis vel mitigandis, ſeriò ac ardenter DEUM deprecentur.

Ad hæc etiam: ut gratâ mente ac voce, agnoſcant & celebrent immenſa illa beneficia, qvibus noſtram hanc gentem, præ multis aliis, turbulentiſſimo hoc rerum omnium ſtatu, benignè afficit Deus: dum in aliis ferè omnibus Europæ locis, graſſantur ac ſæviunt hoſtes Evangelij immaniſſimi,

manißimi, Turcæ, Tartari, Hæretici, Epicurei, & Blaſphemi alii, pios cœtus igni & ferro crudeliter dilacerantes & opprimentes: Nobis interea, tuta Halcyonia & Eccleſiæ tranquilla hoſpitia tribuit: dumq; in aliis orbis partibus regna plæraq; ſevißimis agitata ſeditionum procellis & ſuis penè convulſa ſedibus, Symplegadum inſtar, inter ſe concurrunt, populiq; velut oeſtro perciti, præcipites in mutuas feruntur clades: dumq; ardent funeſta apud alios dißidia, cruenta bella civilia, proditiones, rapinæ, lanienæ, ſterilitates & ſimiles calamitates, quæ vaſtitates paßim faciunt horrendas: nos interea ſine omni tali perturbatione & vertigine habitamus, (ut cum ſcriptura loqvar) confidenter, quiſq; ſub vite ſua & ficu ſua, hoc eſt, tuti & tranqvilli degimus, in domibus, agris, prædiis, freti alma pace, nec ſolum terra mariq; affluentes, omni rerum neceſſariarum ad tolerandam vitam hanc, copia: ſed & novis donis ac bonis à DEO affatim & momentis ſingulis cumulati & affecti.

Hæc (inquam) beneficia gratis nos agnoſcere mentibus, par eſt, & eorundem benignißimum largitorem DEVM poſtulare: Velit ea diuturna facere, nec ſinere ob noſtra flagitia, præcipuè ob neglectum, contemptumq; ſalutis & gratiæ, lucem doctrinæ extingvi, tranqvillitatem hanc turbari, benedictionis ſuæ fontem oppilari

pilari

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

pilari, aut optimum apud nos religionis ac Politiæ ſtatum, ſurſum & deorſum ferri, & ima ſummis miſceri.

Noſtrum itaq; fuerit maturè de peccatis & tranſgreßionibus noſtris emendandis, deprecandis, & per ſangvinem Chriſti expiandis, eorundemq; reatibus condonandis, diligentius cogitare & ſeriò cum DEO *agere, vera animi humilitate nos coram ipſo proſternere, ſcindentes, (ut ſvadet Propheta) non veſtimenta, ſed* Ioël 2.
corda noſtra: Et cum Ieremia confitentes, miſe- Thren. 3.
ricordias DOMINI *eſſe, quod non conſumpti ſumus. Ita enim Spiritu* DEI *nobis cooperante, fiet, ut & religioſum* DEO *cultum præſtemus & ſereniſsimi Regis noſtri edicto publico, obedientiam tribuamus debitam. Quo itaq; nobis fructuoſus ſit noſter hic precandi labor, nec in ventum abeat, aut aërem tantùm ſecet oratio, facto ejus initio ab imploratione auxilii Divini, ipſum ter maximum veris & ardentibus gemitibus rogabimus: Velit mentes noſtras langvidas, ab his rebus terrenis, craßis, feculentis, fluxis, caducis abſtractas, ad ſe convertere, & cogitationes in lumine Vultus ſui directas, ad res cœleſtes, puras ac perpetuò ſalutares, conſiderandas, meditandas & expetendas excitare: Quò erectis per ſpiritum ejus, à terra in cœlum cordibus & oculis, cum certa ſpe & fiducia*

poſtulationis impetrandæ, preces in nomine filij ipſius, noſtri unici mediatoris Ieſu Chriſti ſic profundamus: ut cruore ejus expiatis omnibus reatibus noſtris, ipſius auxilio & virtute, oneribus ſublevatis, ac periculis imminentibus ſublatis, omnem ab eo favorem, gratiam, benedictionem, proſperitatem, ſalutemq́ perpetuam impetremus & expectemus, Amen.

Textus hoc tempore ex Apocalypſi explicandus, initio nobis DEI mentem & affectum paternum ob oculos ponit, Et docet, qvanta ſit ejus benignitas, cura & promptitudo in recipiendis peccatoribus. Deinde ad ſerium pietatis ſtudium adq́ veram reſipiſcentiam & DEI timorem fervidum, hortatur graviſſimè, propoſitis præmiis in hac & futura vita cunctis fidelibus indubitatò expectandis.

Ejus partes tres ſunt præcipuæ.

Prima: Qvanta Deus ſolicitudine pro ſalute noſtra afficitur, Et qvibus mediis ad nos ſalvandos utitur.

Secunda: Qvod piorum officium, ſeu qvo pacto ſe viciſsim erga illum gerere debeant, ut gratiam ipſius mereantur, et in ipſius conſortium recipiantur.

Tertia: Qvod illorum præmium, qvi pulſan-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

pulſanti Chriſto oſtium cordis ſui ſponte aperiunt, illumq; intromittunt.

De prima tantum viſum eſt hodierna concione dicere: ut tantò diligentius & acuratius benignitatem DEI *paternam erga nos intueamur & conſideremus. Abſolvitur autem his verbis:*

Ego qvoſcunq; amo, arguo & caſtigo. Ecce ſto ad oſtium tuum, & pulſo.

EXPLICATIO TEXTVS.

OBjurgaverat in præcedentibus Spiritus ſanctus per Iohannem, ſeptem Eccleſias Aſiæ minoris, & ſub earum nominibus in univerſum omnes, vel tùm præſentes, vel poſtea futuras: præcipuè ob defectionem à caritate, qvam initio erga Deum & proximum declarare cœperant, progreſſu verò temporis, frigidiores ſeu remiſſiores factæ, minus eam exercebant. Deinde ob labefactationem ſanctæ veritatis: Tùm qvod ſibi videbantur vivere, hoc eſt, Chriſtum in ſe viventem per fidem & Spiritum habere, & tamen mortui erant, alieni à vero DEI *timore & fide Chriſti: Deniq; ob tepidum & remiſſum pietatis ſtudium. Qva de cauſa Eccleſiis iſtis pœnas minatur, & tandem eas rejectum iri & Deo deteſtabiles fore aſſerit. Ni ad*

ipſum rurſus converſæ, novæ pietatis atq; dilectionis opera ederent.

Cæterùm ne objurgationem hanc & DEI caſtigationem à malo animo profectam arbitrarentur, vel de Divinis promiſſionibus erga ſe dubitarent: aut etiam adhuc ſegniores in doctrinæ ſtudio, profeſſione fidei, & exercitiis pietatis, cæterarumq; virtutum (quod fieri plerunq; ſolet, cùm fides & ſpes langveſcunt) redderentur: Verùm potiùs ad pœnitentiam & ſolita virtutum opera excitarentur, docet Dei morem & amorem eſſe, ſuos initio arguere, caſtigare & calamitatibus ſubjicere: Idq; ſummi illorum commodi cauſa, quò & puriores & meliores evadant: Quod etſi ſenſus mortalium non percipiunt, rei tamen exitus, evidenter idipſum probat

Quinq; autem de Deo hoc loco exprimit, ejus paternum erga nos affectum conteſtantia.

1. Quòd amat electos.
2. Arguit.
3. Caſtigat.
4. Stat ad oſtium.
5. Pulſat.

Hæc quia doctrinas, admonitiones & conſolationes penſiculatius diſquiſita, ſuppeditant efficacißimas, nos de ſingulis, quod Dominus dederit, dicemus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

EGO) *Verba ſunt ipſius Dei ad Iohannem, quod in præcedentibus teſtatur ipſe inquiens cap. 1. Ego Iohannes audivi vocem tanquam tubæ dicentis mihi : Ego ſum α & ω primus & noviſſimus. Item cap. 2, Hæc dicit filius Dei, qui habet oculos tanquam flammam ignis & pedes ſimiles aurichalco.*

Hæc igitur non aliter, quàm ab ipſo Deo pronunciata, accipienda ſunt : Ac proindè attentius ea conſiderare, iiſq́ fidem habere convenit.

Quoſcunq; amo.

Initio nos ad fontem & principium ſalutis noſtræ ducit : amorem *nempè Dei immenſum, quo electos & fideles ſuos liberaliſſimè & perfectiſſimè proſequitur.*

De hoc amore, quo in genus humanum deperit DEVS, *duo ſunt conſideratu utilia & neceſſaria.*

Primùm: Origo, initium & principalis cauſa, quæ non in nobis, ſed in Deo eſt : Is etenim priuſquam eſſemus, dilexit nos & elegit in Chriſto, ante jacta mundi fundamenta, neq́ minus poſtea, Rom. 5. *cùm inimici ipſius eſſemus, lapſu peccati inquinati & penitus corrupti, cùm homo in vanitate mentis ſuæ verſaretur, cogitationē habens obſcuratam* Epheſ. 2. *& abalienatam à vita Dei, ꝓpter ignorantiam,* Coloſ. 1.

qvæ eſt in eo; ex obduratione cordis, cui, quaſi ingenitum DEI odium erat, nec qvidqvam niſi qvod ipſi diſpliceret, appeteret, ac propterea nil præter iram & perpetuam damnationem commeritus: Gratuita tamen ſua dilectione eum proſequi non deſtitit, ſed filium ſuum unigenitum pro eo tradidit, ſicut ipſe Chriſtus Iohan. 3. teſtatur, & apoſtolus Iohannes interpretatur cum
1. Ioh. 4. *inqvit In hoc apparuit charitas DEI erga nos, non qvod nos dilexerimus Deum, ſed qvod ipſe dilexit nos, & miſit filium ſuum propitiatorem pro peccatis noſtris.*

Hujus amoris & favoris ſui fontem aperit adhuc qvotidiè eoq; exhilarat ciuitatem Dei, ut Pſalm. 46. dicitur & animas ſitientes, cœleſti ac æterno liqvore perfundit & recreat.

Deinde, *conſideranda etiam piis ſunt, magnifici hujus, ingentis & inexplicabilis amoris argumẽta & indicia luculentiſſima, qvæ nobis qvocunq; oculos mentis vel corporis convertimus, occurrunt, qvorum hæc ſunt præcipua.*

I. Electio *noſtra ad vitam ſalutemq; perpetuam, priusqvam mundus hic crearetur, Idq; in Chriſto, qvi verus ille liber vitæ eſt, in qvem adſcripti, in cœlis olim cum ipſo regnabunt & glorificabuntur.*

II. Creatio, *qvod nos ad imaginem ſuam ita condiderit, ut è terra creato corpori animam infude-*

infuderit rationalem, ſalutis æternæ capacem. Tùm etiam qvòd mundi machinam qvanta qvanta illa eſt, propter hominem condiderit: nec ſolum creaturas terreſtres omnes, ejus imperio ſubjecerit, ſed etiam angelos miniſterio electorum ſuorum deſtinaverit.

III. Qvòd generi humano propria culpa inqvinato & damnationi perpetuæ obnoxio, filium qvem ſibi cariſſimum habuit, & qvo nihil in rerum univerſitate nobilius, miſerit, qvi amiſſam ſalutem, mortis ſuæ merito reſtitueret.

IV. Qvod ex corrupta generis humani maſſa, Eccleſiam ſibi colligit, per verbum & ſacramenta & in eam gratiæ & ſapientiæ ſuæ theſauros, ſumma cum liberalitate erogat.

V. Qvòd largitur Arrhabonem Spiritus, per quem nos ſalutis noſtræ certos facit, cujus etiam nos donis & gratiis ornat & amplificat. 2. Cor. 1.

VI. Qvòd nos miſeros tot maculis ſordidos, tot iniqvitatibus pollutos, tot periculis obnoxios, qvotidie abluit, fovet, tuetur, conſervat.

VII. Qvòd non fideles & pios duntaxat, ſed & reprobos ac malos incredibili bonitate ſuffert, atq́; momentis ſingulis, beneficiis accumulat infinitis: facit enim ſolem ſuum oriri, ſuper malos & bonos. Matth. 5.

VIII. Qvòd liberat à morte & ærumnis, dùm nos ſuperiores facit omnibus hoſtibus noſtris corporalibus & ſpiritualibus, Ioh: 14. 1. Cor. 15.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

IX. Quod reſuſcitabit in extremo die & in vita cœleſti glorificabit electos.

Ex his aliquo modo, amoris Divini excellentiam & amplitudinem, quam nullius hominis mens æſtimare, nec lingva pro dignitate explicare poteſt, conſiderare pios aliquo modo poſſe, exiſtimo.

Docemur inde, ut hoc ſalutis noſtræ unicum principium & fundamentum ſolidiſsimum, diligenter teneamus: cujus fiduciæ, qui nixus fuerit, is demùm veram conſolationem in corde ſentiet, & in omni tentatione, ſalutis ſpem inconcuſſam, ac tandem victoriam glorioſiſsimam retinebit perpetuò, Rom. 8. *Quis nos ſeparabit à caritate* DEI? *&c.*

Præterea, nobis etiam, qui filii Dei cenſeri volumus, hunc imitandum proponemus, ejusq; exemplo, cùm ad ipſum reciprocè, tùm ad proximum ſpontè diligendum pertrahamur. Et licet ad ejus perfectionem mortalium nemo aſcendere poteſt: ultima tamen ſectemur veſtigia: Vt ex hac nota dilectionis infallibili, pro veris & germanis Dei filiis agnoſcamur: juxta mandatū Apoſtoli Eph. 5. *Sitis inquit imitatores* DEI *tanquam filii dilecti, & ambuletis in dilectione,*
Ioh. 15. *quemadmodum & Chriſtus dilexit nos &c.*

II. Arguo.

Cùm hominis cor doloſum, profundum & imper-

imperſcrutabile ſit, Ierem. 17. Et ſæpè fucum
non ſolùm hominibus, ſed & Deo facere molitur:
Vt qui graviſſimè ſæpè deliquerunt, ſcelera ſua te-
gant, occultent, defendāt: ſicut Caïn Gen. 4. A-
cham Ioſv. 7. Ananias & Saphira. Act. 5. Iudas
Matth. 26. Sunt & qui ſibiipſis in malitia ſua,
delicias faciant. Ideo Dominus, qui corda ſcruta-
tur, & renes explorat, paternū etiam ſuum erga
nos affectum hac ratione declarat: Quòd ante-
quam commeritas pœnas infligat ſeu caſtiget ver-
beribus, prius arguit verbis, admonet, repræhen-
dit, conſcientias penetrat, occulta cordis detegit,
hypocriſin monſtrat, & certis ac evidētibus ratio-
nibus adverſarium efficaciter & confidenter,
(id n. ſignificat vox forenſis ἐλέγχειν hoc loco
uſurpata) convincit. Quò intra animum ſuum
propriæ conſcientiæ teſtimonio convictus, ſe in er-
rore eſſe, omnem in ſemetipſo mali cauſam hærere
& pœna dignum eſſe videat & fateatur. Sic Na-
bochodonoſor concione Prophetæ, Dan. 2. cōvictus
procidit in faciem exclamans: Verè Deus veſter,
omnium Deorum excellentiſſimus eſt, & Domi-
nus regum ſcrutans arcana. Act. 2. Iudæi ſer-
mone Petri ἐλεγκτικῷ convicti, ſalutis conſilio ab
ipſo poſtulato baptizati ſunt & Chriſto nomina
dederunt. Sic Chriſtus Nicodemum arguebat Ioh. 3.
ignorantiæ: primatem incredulitatis: Diſcipulos Ioh. 4.
ſtoliditatis, Σκληροκαρδίας καὶ ἀπιστίας. &c. Luc. 24.

Hunc

Hunc etiam morem & ordinem in nobis corrigendis & ad ſe vocandis, hodie adhibet Dominus.

Ezech. 33. Primùm enim increpatione per verbi ſui miniſtros utitur, qvi arguendo, docendo, mo-

2. Tim. 4. nendo, hortando, minando, ingenitam corruptionem & peccandi conſvetudinem monſtrare hominibus & mentibus eximere ſtudent. Et licet multi hæc omnia præfractè contemnant: eosdem tamen gladio oris ſui ita ferit & jugulat, ut velint nolint, ſua peccata & Dei juſticiam agnoſcere, ſeq; fulmine verbi Divini tactos & Vulneratos eſſe fateri cogantur.

I. Oſtendunt hæc primùm, Deum, qvamvis offenſum, tantæ eſſe clementiæ & bonitatis, ut anteqvam flagella immittat & pœnas commeritas infligat: admonitiones & minas, inſtar boni & mitis patris adhibeat: non ut vanum terrorem hominibus incutiat, aut μορμολύκιον aliqvod terribile ſimulet: Sed ut homines territi, perpendant & effugiant miſerias impendentes, qvemadmodum Amos 3. dicitur. Non faciet Dominus Deus Verbum, niſi revelaverit ſecretum ſuum ad ſervos ſuos prophetas.

II. Opus Spiritus ſancti eſſe in Eccleſia, per

Ioh. 16. miniſterium Verbi, (qvod teſte apoſtolo Vivum eſt, qvovis gladio ancipiti penetrantius, pertingens uſq; ad diviſionem animæ ſimul & ſpiritus, compagumq; ac medullarum) homines ut

dixi

dixi ante omnia in ſuam ipſorum cognitionem deducere: ita intra mentem arguere, ac conſcientias penetrare: ut non ſolùm peccata ſua agnoſcãt, ſed & ſentiant ſe miſeros eſſe, mortis, iræ & damnationis reos: & ex adverſo imminentis miſeriæ & perditionis magnitudine intellecta, de ſalute ſua magis ſoliciti reddantur & medicinam in tempore adhibeant.

Admonentur etiam verbi miniſtri, ut ſeriò & cum παῤῥησίᾳ officii ſui partes obeant, intrepidè arguendo auditores ſuos: Ad DEI tribunal, ſi contumaces fuerint, eos citando: peccatis larvam detrahendo: ſuumq́ miniſterium ita exercendo: ut in animis, operante Spiritu ſancto, aculeos relinquant: Quò de ſe dici, ſe dignè argui, ſe juſtè damnari intelligant, & tandem hoc modo ad pœnitentiam adducti, ſe CHRISTO ſpontè ſubjiciant. Mandat id Dominus ſervis ſuis apud Eſaiam cap 58. Extolle ut tuba vocem tuam, dic populo meo prævaricationes ſuas. Ezech. 18. 33. 2. Tim. 4. Argue, objurga, tempeſtivè & intempeſtivè, cum omni manſvetudine & doctrina. III.

Erit hic etiam hodiernæ admonitionis & redargutionis noſtræ ſcopus, quem auditoribus, præcipuè obſtinatis, monſtrare conabuntur omnes ſinceri miniſtri verbi: Vt vel DEO ſpontè ce-

dant, vel inviti & reluctantes, damnationis ſententiam juſtè in ſe recipiant.

Auditoribus patienter admittendas & æquo animo ferendas eſſe ſalutares eorum correptiones & admonitiones, qui vice Chriſti, legatione fungentes, pro ſalute illorum excubant: & caveant
Eccleſ. 7. *ne reluctentur propriæ ſuæ conſcientiæ, ſi quando ea voce miniſtrorum excitata, ſcelerum ſuo-*
2. Sam. 12. *rum illos convincere incipiat: Aut crudelius aliquid in ipſos monitores ſtatuant, cum Acha-*
2. Reg. 13. *bo, Hieroboamo, Herode, Phariſæis & ſimilibus piorum miniſtrorum perſecutoribus: Quinpotius cum Davide, Ezechia &c. fateantur ſe evidentia rei convictos, deplorent injuſticias, veniam petant, deteſtentur & abjiciant ſcelera, & in timore Dei poſtea vitam tranſigant. Percutiat me juſtus & increpet me & erit oleum ſuper caput meum.*

III. Caſtigo.

Tertium, quo Deus vim paterni affectus ſui, erga electos exprimit, & tanquã peculiari medio ad eos ſalvandos utitur: παιδεία eſt, ſeu caſtigatio paterna, eaq́; talis quæ ad pueros pertinet, qui non ferro, aut fuſte, ſed virga ſunt corripiendi, ad emendationem ipſorum.

Quia n: divinas admonitiones, quæ verbis ſiunt & è quibus emendari meritò oporteret, multi in externo cœtu Eccleſiæ, ſurda aure præterc-

unt:

unt: multi difficulter admittunt: multi ad ſe nihil pertinere arbitrantur; Ideo talibus quodammodo, per afflictiones manum admolitur Deus: ut vel invitos verberibus caſtigatos ad ſe cogat & pertrahat. Reſpicit ſpiritus ſanctus ad verba, quæ extant proverbior. 3. quæ etiam ab autore Epiſtolæ ad Hæbreos cap. 12. In hunc ipſum ſenſum citata exſtant: correptionem (inquit Salomon) Iehovæ, fili mi ne abjicias & non tædio afficiaris propter increpationem ejus: Quem n. diligit Dominus, caſtigat, veluti pater filium, quem intimè amat.

Repetit eadem Apoſtolus loco citato, cùm ait: Ne negligito, fili mi, caſtigationem Domini, neq; remiſſus eſto, cùm ab eo argueris. Quem enim diligit DOMINVS, caſtigat, & flagellat filium quemcunq; recipit. Si caſtigationem ſuſtinetis, DEVS ſe vobis offert ut filiis. Quis enim eſt filius quem non caſtigat pater? quòd ſi eſtis abſq; caſtigatione, cujus participes ſunt omnes: ſpurij eſtis, non filij.

Hanc concionem, etiam hoc loco, adducit ſpiritus ſanctus, ad excitandam in nobis pœnitentiã, ad ſpem piorum confirmandam, eorumq; in rebus adverſis tolerantiã ſtabiliendam: ne unquã fracti animis, ſuccumbant ærumnis: quinpotiꝰ æquo animo ferant afflictiones, ſi eas immittat Deus; eò quòd ſint ſigna paternæ benevolentiæ erga fideles.

Tùm etenim hac ratione ad agnitionem peccati, eos invitare, carnem corruptam mortificare, & totum hominem ad meliorem vitam præparare, contendit.

Quàm autem hoc fieri neceſſe ſit, docet ipſa naturæ noſtræ imbecillitas, quæ prona eſt ab origine ſua in malum, Geneſ. 6. & 8. &

Prov. 22. Salomon: Malitia (inquit) colligata eſt in corde pueri, ſed virga diſciplinæ fugabit eam.

Poſtulat igitur hoc ingenij noſtri corruptio, quæ aliter domari aut coherceri nequit. Quando enim DEVS (ut ſuprà monui) verbis nos docet, docentem non audimus: quando monet, monentem ſpernimus: ſi per miniſtros increpat, indignè ferimus: ſi longanimitate utitur, ea turpiter abutimur: ſi minatur, ridemus: illud in ore habentes quod impii iſti apud Eſaiam cap. 28. Flagellum in undas cùm tranſierit, non cadet ſuper nos. Quinimò illi quos DEVS ſæpenumerò tenerrimè diligit, gravius ex infirmitate labuntur: ut in Davide, Petro & aliis videre eſt. Cogitur igitur patres φιλοςόργυς imitari, qui filios contumaciores, ſeveriore interdum diſciplina, corrigunt: ut in viam reducantur & meliores efficiantur. Sic & electos, quos prædordinavit conformes imaginis filii ſui fieri, non interna modò objurgatione, ſed & externa afflictione corripit: ne

malè

malè pereant: poſtquam verò percuſſit, lenit pœnas & ſolatia præſtat.

Crux ergò æquè neceſſaria eſt ad nominis DEI *timorem in animis noſtris continendum, quàm promiſſiones ad ſpem alendam, confirmandamq́;.*

Verùm ex his emergit carni aliqua repugnantiæ ſpecies, tanquam extremè contraria, hic de DEO *dicat Apoſtolus: Si, inquit, ſuos primùm ut pater benignus amat* DEVS, *cur poſtea ut vindex ſeverus eoſdem pœna afficit? Hoc enim odii, illud benevolentiæ ſignum eſt maniſeſtiſſimum. Hic piis conſiderandum, non quod caro, quæ ejus eſt impatientia, obſtrepit aut obmurmurat: dum paſſionum æſtimationem, in vita præſenti, intendit & exaggerat: ſed quod Spiritus ſanctus, paſſim in ſcriptura judicat & pronunciat de* DEI *affectu erga nos:* Eſa. 28.
Qui alienum ſæpè opus facit, ut proprium faciat.

Poſſent hic conſiderari cauſæ calamitatum, quas (ut in pauca rem conferam) omitto. Tantum hîc notandum diſcrimen afflictionum electorum & reproborum, quæ etſi utriſq́; communes ſunt, longè tamen diverſa ratione immittuntur. Piis enim παιδεῖαι ſunt, quibus (ut Paulus loquitur) omnia cooperantur in bonum: Rom. 8.
hoc eſt: Pii in ſuam ipſorum utilitatem, ex amore caſtigantur divinitus: Vt à labe, quam con-

traxerunt, emundati, excitentur ad pietatem & in timore DOMINI contineantur: ſicut alibi teſtatur apoſtolus, dùm ait: cum judicamur, à Domino corripimur, ne cum hoc mundo condemnemur. Et Pſal. 119. Bonum mihi quod humiliaſti me, ut diſcerem juſtificationes tuas. Item

Iob. 5. Auguſt. Sermon. 28. DEVS (inquit) ter-

Ierem 31. renis felicitatibus amaritudinem admiſcet: ut

Item. 46. aliam felicitatem, quæ minimè fallax eſt, quæramus.

Impiorum verò correctio, conſummatio eſt: in ea enim ſe exerit ira DEI: neq; hi ejus conſilium norunt, ſed ex furore tantum & indignatione DEI plagas immiſſas putant in perniciem ſuam. Quapropter ad flagella divina fremunt & obdurantur magis magisq;, ut Pharao, Exod 9. Dum electi ad correptionem emendantur & ſalvantur, ut David, Ezechias & alij.

I. Hinc patet primùm, nihil nobis in vita, fortuitò aut temerè accidere poſſe, ſed certo DEI conſilio & judicio adverſa immitti: Ego (inquit) caſtigo, In omni igitur afflictionum genere, DEVM autorem illarum faciamus: hac enim perſvaſione non modò patientes reddimur, ſed etiam ſuſtentamur, ne circa vana & impia conſilia occupemur, vel cauſis ſecundis, quod ſolius DEI eſt, temerè aſcribamus, quaſi vel fortuitò accidant, ut Seneca Tragicus, ait:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Res humanas ordine nullo
Fortuna regit, ſpargitq; manu
Munera cœca, pejora fovens.

Vel quod impiis, aut illorum principi diabolo, tantum juris in nos ſit, ut pro ſuo arbitrio in capita noſtra graſſentur. Horæ, inquit Chriſtus, Ioh. 11. duodecim ſunt: nec quicquam nobis ante horam, à Deo conſtitutam, accidere poteſt, capilli capitis veſtri numerati ſunt: Ipſum itaq; Deum ſuo quodam beneplacito electos ſuos ſub cruce exercere ad ſalutem illorum, piis cum Davide ſtatuendum eſt, Pſal. 68. DOMINVS quotidiè onus nobis imponit & tamen eſt ſalus noſtra, & penes DOMINVM ſunt evaſiones ex morte.

II- *Docemur, quid de cruce judicandum ſit, ſi ea nos exerceat Deus: quòd videlicet caſtigationes nequaquam hoſtilis, aut irati animi, in Deo, indicia ſunt: ſed paterni ejus amoris erga nos teſtimonia. Quemadmodum Tobiæ cœco dixit Angelus Raphaël: Quia acceptus eras Deo: Ideo neceſſe erat ut tentatio probaret te. Si quando igitur premimur cruce, ſi injuria, ſi contumelia afficimur, ſi peſte, ſi fame & inopia, ſi morbis, febri, dyſenteria (qualis nunc paßim ob cruenta noſtra delicta, graſſatur) ſi bello aut aliis flagellis corripimur: animos his præſidiis munitos habebimus,* Tob. 12.

hacq́; ſpe fixa & conſtante, adverſus omnia dura & acerba fata, nos palmœ inſtar erigere & confirmare debemus.

III. Caſtigationes nobis utiles eſſe, neq́; minus beneficiis divinis ſalutares: Vt quæ medicinam animæ faciant, & ad melioris vitæ ſtudium excitent. Tanta enim eſt noſtra (ut dixi) contumacia, ut Spiritus imperium prorſus excutiat: niſi crucis jugo ſubindè prematur, & veluti freno quodam conſtringatur, ne in ſcelera effuſiſſimo curſu præceps feratur. Si ergò iraſcitur, nos paternè caſtigare intendit: ſi ſuccenſet, officii admonere: ſi minatur, in viam reducere: ſi flagellat, emendare cupit Dominus.

Ideo D. Bernhardus, DEI amorem, virgæ Moſis in ſerpentem converſæ, coram Pharaone comparat, quæ magorum ſerpentes devoravit. Sic (inquit) DEI amor, qui virga eſt
Pſal. 23. & baculus, quibus conſolatur nos, Vertitur ſæpè in ſerpentem, electos mordentem: Vt carnales affectiones, delectationes pravas, concupiſcentias malas abſorbeat. Videre hoc eſt in multis, quibus ſuæ moleſtiæ & ærumnæ, incitamento fuerunt ad reſipiſcentiam & tanquam ſtimuli, quibus urgebantur, ut in ægritudinibus vel incommodis aliis ad medicum Chriſtum confugerent, ejusq́; opem implorarent. Qui niſi forſitan ea occaſione impulſi & adacti fuiſſent,

nunquam ad illum perveniſſent. Exemplo erunt Mulier Cananæa, Regulus Capernaita, Barthimæus cœcus, Iairus, Leproſus & alij.

IV. Ad afflictiones & varias crucis formas oppetendas, paratos & inſtructos pios ſemper eſſe oportet. Quò tantò alacrius & majore cum patientia ac gaudio, caſtigationes Divinas accipiant: juxta illud Siracidæ cap. 2. Fili (inquit) ſi tu inſtituiſti ſervire DEO, fac animum tuum ad tentationem præpares: Dirige cor tuum, ac tolera & in tempore incurſionis ne feſtines: adhæreſcas ei & ne deſciſcas: ut extremo tempore amplificeris. Quicquid tibi acciderit, libenter ſuſcipe, atq; in commutatione afflictionis tuæ, patientiam habe: Quoniam aurum igni probatur, & homines probabiles in fornace afflictionis.

Idem & Paulus viſitans Chriſtianos Lyſtræ & Iconij vult, cùm inquit: Act. 14. Per multas tribulationes &c. Item 2. Tim. 3 Qui volunt piè vivere in Chriſto IEſu, perſecutionem patientur. Si verò aliter DEO viſum fuerit, ipſius clementiæ, qua nobis parcit, acceptum feramus. Pſal. 75.

V. Quemadmodum ærumnæ & preſſuræ piorum, amoris: ſic iræ DEI & perditionis graviſſimæ ſignum eſt, ſi peccatorem perpetuò proſperari, & ad libitum ſuum impunè peccare, permittit Dominus. Dimiſit inquit Pſalmiſta eos

Pſal. 81. ſecundum deſideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus ſuis. Et Hoſeas, præſentem DEI ultionem dicit, quando non iraſcitur. Quapropter Apoſtolus eos vocat ſpurios, qui abſq; caſtigatione vivunt, ac propterea neq; ad ſocietatem hæreditatis cœleſtis admittentur. Verè igitur & piè exclamat Tertullianus lib. de patientia, ô beatum ſervum cujus emendationi DEVS inſtat, cui dignatur iraſci, quem admonendi diſſimulatione DEVS non decipit. Item Auguſtinus in pſal. 98. Illi DEVS iraſcitur, quem peccantem non flagellat: nam cui verè propitius eſt, non ſolùm condonat peccata, ne noceant ad futurum ſeculum: ſed etiam caſtigat ne peccare delectet.

Tu proindè miſericors Domine, hîc ure hîc ſeca:
modò æternùm parcas nobis.

IV. Ecce ſto ad oſtium.

Quartus modus, quem Deus adhibet ad nos vocandos, hac voce exprimitur. Particula Ecce ut aliâs δεικτικῶς ſeu demonſtrativè, rem ſingularem & magni momenti ſignificat, ad excitandam in animis hominum attentionem: Ita hoc loco, alacritatem & promptitudinem DEI parati, ſe in noſtrum obſequium offerre, nobis ſuccurrere & miniſtrare denotat. Senſus igitur verborum eſt: Conſidera ô homo: ſi ego in tua ſalute curanda, negligens aut deſes fuiſſem: poſſes aliquam excuſationem prætendere, & negligentiæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

tuæ prætextum ſacere: ſed cùm officio meo nunquam defuerim, te amando, arguendo, paternè caſtigando, præ foribus cordis tui expectando & identidem pulſando: contumaciæ & ſocordiæ tuæ propriæ adſcribas, ſi à mea gratia excluſus maneas. Ego enim tanquam hoſpes à te excluſus ante oſtium tuum, longas faciendo moras, præſtolor: ut tandem excuſſo ſecuritatis ſomno, exurgas, mihi aperias & in contubernium tuum, me recipias.

Per oſtium itaq; ipſum cor hominis intelligit, quod ſibi omnino patere vult Dominus, ut regnum ſuum in eo auſpicetur. Præterea etiam hac voce oſtendere vult, media, inſtrumenta, occaſiones & commoditates agendæ pœnitentiæ, perveniendi ad Deum, ipſum placandi & conſequendi ſalutem quàm paratiſsima, & veluti præ foribus eſſe: Vtpotè DEI verbum, Sacramenta & meritum Chriſti, auxilium Spiritus ſancti, oportunitatem temporis gratiæ, præſentiam Dei in tribulatione, exauditionem precum & ſimilia, in quibus præſens eſt Deus ad ſuccurrendum nobis. Vnde Paulus Rom. 10. Ex cap. 30. Deut. Non dicas, quis aſcendet in cœlum? hoc eſt Chriſtum ex alto deducere: aut quis deſcendet in abyſsũ? hoc eſt Chriſtum ex mortuis reducere: ſed quid dicit, propè eſt verbũ meũ, in ore tuo et in corde tuo etc Item, Præſens ſum, quia omnia impleo & nullibi deſum. Apoc. 2. Ecce dedi apertũ coram te oſtiũ. Ierem. 23.

hinc

hinc dicitur Spiritus ſanctus à Chriſto Ioh. 10. oſtiarius, quia per veritatis cognitionem ad Chriſtum ducit quotquot ei aperiunt, cumq́ benignè admittunt.

Stare igitur ad oſtium, eſt perpetuò paratum eſſe & præ foribus cordis noſtri præſtolari, durare, vigilare ad excitandum & ſalvandum nos.

Deindè, blandè & comiter invitare, etiam eos, qui ſecuritatis veterno conſopiti ſunt.

Tertiò ſignificat, ſolicitam & intentam curam, vehementem & anxiam moram, qua de die in diem expectat, ut ad meliorem mentem reverſus homo, è peccati ſomno evigilet.

Proponitur itaq́ hîc, illuſtre teſtimonium præſentiæ filij DEI in Eccleſia: quòd nobis ſemper præſtò eſt, ſalutem noſtram curat aſſiduè, omnia noſtra intuetur, neq́ nos unquam deſerit: juxta promiſſionem Pſal. 91. Matth. 24.

Secundò, teſtimonium promptitudinis ejus ad ſalvandum nos: dùm in ſingula momenta, paratus eſt nos excipere. Matth. 11.

Tertiò, Salutaris moræ ſeu longanimitatis DEI judicium: quod de die in diem Stat, & expectat converſionem noſtram, nec ſubitò iræ ſuæ fulmen in nos immittit: ſed tardus ad iram, peccatoribus ſpacium ad converſionem
Pſal. 103. concedit. Lucæ 13. Rom. 2. Eſa. 30. Ideo

exſpectat

exſpectat DOMINVS, *ut veſtri miſereatur Apocal. 2. Dedi ei tempus, ut pœnitentiam ageret. Abſit igitur, ut hujus tolerantiæ & lenitatis divitias, in ejus contemptum, in peccandi licentiam profanam, in ſecuritatem & noſtram ipſorum condemnationem, convertamus: dicentes cum ſervis iniquis, Luc. 12. Tardat Dominus venire. Item: Vbi eſt pollicitatio adventus ejus?*

V. Pulſo.

Quintum & ultimum induſtriæ & ſolicitæ curæ DEI, *ad nos excitandos & ſalvandos, indicium & teſtimonium certiſſimum. Oſtendens* DEVM *non ſolùm ad cordis noſtri januam erectum ſtare, & perpetuò paratum eſſe, ad nos amplexandos: ſed & pulſare, id eſt, movere, impellere, ſummo cum labore & induſtria ſibi aditum & ingreſſum ad nos præparare: Vt à nobis receptus, nos viciſſim in bonorum ſuorum communionem recipiat.*

Huc ſpectat inſignis ille Dialogiſmus inter CHRISTVM *ſponſum & ejus ſponſam Eccleſiam, qui eſt Cant. 5. Audita (inquit ſponſa) eſt vox dilecti mei, pulſantis oſtium meum, & dicentis: Aperi mihi, ſoror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea: intromitte me & fove me: Caput meum rore plenum eſt, & cincinni mei pluvia. Cui reſpondet ſponſa ſomnolenta:*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

enta: Depoſui tunicam meam, quomodo rurſus induar ea? Lavi pedes meos, quomodo rurſus inquinabo eos (ſurgendo ſcilicet & te intromittendo.) Excluſus ſponſus, ingreſſum ſibi parare volens, immittit manum ſuam per foramen, tangit ſponſam & viſcera ejus tremuerunt.

Tandem poſt longas moras, declinat ſponſus & tranſit ipſa torpente & tardante.

Poſt verò, cùm ſponſa, remoto peſſulo, januam aperuiſſet, & abſentem animadvertiſſet: quærit eum, vocat eum: ſed non reſpondit.

Interea cuſtodes civitatis invenerunt eam, in platea, percuſſerunt, vulneraverunt eam, & abſtulerunt pallium ejus, & tractarunt eam crudeliter, &c.

Hac pictura docere vult Spiritus ſanctus, quanta ſolicitudine, DEVS ſalutem Eccleſiæ ſuæ quærat: dum aſsiduo pulſu eam excitare, ſibiq; ingreſſum parare molitur.

Pulſat autem his modis:

I. **Externè**, *per verbum: Audita eſt (inquit) vox dilecti mei pulſantis oſtium. Ea autem: vel Legis eſt, quæ certam voluntatis divinæ declarationem continet, nos aſsiduè arguens,*
Cap. 23. *monens, terrens: Vnde à Ieremia malleus conterens petram dicitur, quòd maledictione & ſententia damnatoria, corda ſaxea ferit, tundit,*

impetit. Vel Evangelij blanda voce & promiſſionibus ad ſe allicere ſtudet: dum ſe totum & bonorum ſuorum communionem illis offert. Quocirca eam nominat Amicam *ſuam, ſororem, columbam, immaculatam ſuam. Dicit caput ſuum rore perfuſum & cincinnos pluvia: per quod, refrigerium in ſe inveniri, ſeq; dulci irrigatione & refocillatione* Evangelij*, animos perfundere & recreare velle, adverſus æſtum tentationum & iræ divinæ oſtendit.*

II. Internè, *per ſpiritum ſuum, moventem cor & mentem noſtram, quod ſibi etiam eveniſſe ſponſa fatetur dum ait:* Tetigit *viſcera mea & commota ſunt præcordia. Ea ſanè vis eſt admonitionis ſpiritus ſancti, ut nos totos, ſi ex Deo ſumus, intrinſecus, moveat.*

III. *Per beneficiorum collationem, allicere nos ſtudet. Digiti (inquit) ſtillant myrrham, id eſt, ornat Eccleſiam benedictionis ſuæ pinguedine, & ſvavitate gratiarum omnium atq; donorum ſuorum eam accumulat. Pſalm.* 128. *Benedictus es & bene tibi erit.*

IV. *Per adverſitatum exercitationem & judiciorum ſuorum declarationem. Dilectus (inquit) meus abierat & tranſierat, anima mea liqueſacta eſt, quæſivi eum & non inveni: Invenerunt me cuſtodes civitatis, percuſſerunt me, vulneraverunt me, abſtulerunt peplum meum.*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Hoc eſt, Deus ob noſtram ſocordiam & ſomnolentiam (de qua ſuprà) nos cruce exercet, opem ſuam differt, et à nobis planè ſuam ſæpè ſubtraxiſſe præſentiam, videtur: quò noſtram fidem,
Pſal. 14. invocationem, ſpem, patientiam etc. excitet. Sinit etiam nos à cuſtodibus civitatis circitoribus,
1. Pet. 5. diabolis, tyrannis, falſis doctoribus: Item à vi-
Iob. 1. gilibus ſtatiariis, carne, mundo, peccato, maledictione legis, et ſimilibus hoſtibus generis humani tentari et exagitari, qui non corpus ſolùm, ſed animam affligunt, conſcientias vulnerant, veſtem ſalutarem, qua prius amicti eramus detrahunt, puritatem et ſinceritatem doctrinæ, juſticiam, tranquillitatem cordis, gaudium ſpiritus, conſolationem et ſimilia dona, quæ antea ignavè torpendo faſtidivimus, auferunt.

V. Tandem etiam pallida mors æquo pede Pulſat pauperum tabernas Regumq; turres: quando fatalis illa hora advenerit, nobisq; ex hoc terreſtri domicilio, ſeu potius ergaſtulo migrandum eſt.

His modis præcipuè, januam cordis noſtri pulſat DEUS, volens nos excitare et ad ſe vocare. Noſtrum interea fuerit cavere, ne incurabili ſocordia et ſomnolentia ipſum repellamus et extra fores relinquamus.

I. Docent hæc, Deum non eſſe perditionis humanæ cauſam. Etenim nulli is ſtudio, nulli labori

vel

vel induſtriæ parcit, quò nos excitet, erigat & ad ſe recipiat: quinimò, gratia ſua prævenien-te, nos præoccupat, & in ſingula momenta ad excipiendum nos ſe expedit: modò nos faciles & convertibiles præbuerimus. Teſtatur hoc ipſe Prove. 8 Sapientia (eſſentialis ſcilicet Chriſtus) præoccupat eos, qui ſe concupiſcunt, ut illis ſe prior oſtendat, qui de luce vigilant ad illam: Ezech. 33. 2. Pet. 1. 1. Tim. 2. DEVS vult omnes homines ſalvos fieri.

Hîc etiam ſe prodit cordis noſtri durities, II.
quod niſi aßiduo pulſetur & tundatur ictu, clau-ſum manet & contumax, ideò non immeritò, à Ieremia dicitur cor ſaxeum. A Zacharia cap. 7. Ierem. 23.
Adamantinum, quod vel nunquam vel difficul-ter cedit ictibus.

Quia igitur duri & ſocordes natura ſu-mus, & ſecuritatis ſomnus mortalibus ſæpè ob-repit: Ideò cavendum piis, ne ab eo ſe obrui pa-tiantur, aut ſpiritui ſancto obluctentur: Sed amo-re & reverentia filiali excitati, DEO obſequium præſtent, & CHRISTVM pulſantem cum gaudio excipiant: Quò tandem eos in contu-bernium ſuum cœleſte translatos, omnibus bonis ſuis præficiet: Ipſi glo-ria in ſecula,
Amen.

*

C CON-

CONCIO SECUNDÆ DIEI.

TEXTUS EX APOCA-*lypſi cap.* 3.

ÆMulare ergo ac reſipiſce. Si quis aperuerit januam: Si quis audiverit vocem meam: Qui vicerit, &c. Intrabo ad illum & cœnabo cum illo, dabo ei ſedere mecum in throno meo. Sicut & ego vici, & conſedi cum patre meo in throno ejus. Qui habet aurem, audiat quid ſpiritus dicat Eccleſiis.

HEri ante oculos poſuimus DEI *paternum erga nos affectum, eaq́, recitavimus media, quibus utitur ad nos, velut langventes & torpentes excitandos & ad ſe pertrahendos.*

Quid noſtri viciſſim ſit officij, docet hac concione Spiritus ſanctus: monſtrans quàm neceſſarium ſit providere, ne alto peccatorum & carnalis ſecuritatis ſomno obruti, ad pulſum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

iſtum (de quo ſuprà monuit) obſurdeſcamus & ſimiles efficiamur obſtinatis, qui neq; blanditiis, neq; terroribus commoveri, aut eò adduci poſſunt, ut pulſanti DOMINO *oſtium cordis ſui aperiant, eumq; tanquam benignum hoſpitem excipiant: de quibus* CHRISTVS *dolens ſuper perditionem Hieruſalem conqueritur Matth.* 23. *Quoties volui te congregare ſicut gallina pullos ſuos, ſub alis ſuis: & tu noluiſti. Item Matth.* 11. *Luc.* 19. *Tibia cecinimus vobis & non ſaltaſtis: Lamentati ſumus vobis & non planxiſtis. Modum itaq; præſcribit hac concione expeditiſſimum, omnibus iis obſervandum, quibus tàm præſens quàm futurum periculum declinare & judiciorum Divinorum (quorum nunc paſſim ſigna apparent indubia) ſeveritatem, à ſuis capitibus avertere animus eſt: Hunc nempè, ut abſq; ſimulatione tempeſtivè ad* DEVM *converſi, reſipiſcant, Chriſtum ſibi ſpontè occurrentem ſuſcipiant, vocem ejus audiant, ſtrenuè adverſus hoſtes ſuos militent & conſtantes in finem uſq; perſeverent. Ea quippe ratione* DEVM *placabilem & tanquam liberaliſſimum hoſpitem, ſuper omnia bona ſua electos conſtituentem experientur.*

Loci erunt duo poſteriores ſuprà conſignati.

I. Quomodo piorum vitam compa-

ratam eſſe oportet erga Deum, adeò ſolicitè ſalutem eorum ſitientem, & quærentem.

II. Quod illorum præmium, qui Chriſtum ante fores cordis excubantem, benignè intromittunt & recipiunt.

DE PRIMO.

Æmulare ergò ac reſipiſce.

INfert Iohannes exhortationem hanc à præcedentibus, cujus argumenta ab ipſa promptitudine Dei (de qua heri) tùm à piorum officio, à facilitate & utilitate deſumpta ſunt, quæ ordine videbimus.

Primùm, inquit, Æmulare, ζήλωσον: *Ad pleniorem hujus vocis intelligentiam, neceſſe eſt conſiderare ea, quæ ſuprà hoc ipſo capite ad Laodicenſes ſcripſit Apoſtolus, arguens eos, quòd neq; fervidi eſſent, hoc eſt, tales, qui vera & ardente fide, doctrinam Chriſti amplecterentur, & voce ac vita eandem profiterentur: neq; etiam frigidi, hoc eſt, qui palàm faterentur ſe alienos à fide & religione: ſed tepidi: id eſt, ſimulati & ficti: qui vana pietatis ſpecie externè palliati, & inani religionis profeßione turgidi, hypocriticè cum Deo agerent. Et quamvis intus fide & caritate vacui, nullos excitatos & ardentes motus veri timoris Dei in corde haberent: de juſticia tamen*

& participatione Chriſti gloriabantur. Quales non paucos inter nos hodie reperire eſt: qui pietatis & religionis obtentu, ſcelera ſua palliant, & populariter de juſticia & fide gloriantes, ſimulant ardens pietatis ſtudium, atq; illud magnificè deprædicant: Frigidè intereà circa *rerum divinarum ſtudia & deſideria occupantur, nec ullum in via ſalutis progreſſum faciunt. Sunt hi de quibus* CHRISTVS *Matth.* 15. *loquitur, quòd lingva ipſum colunt, cor autem illorum longè abeſt ab eo. Et Paulus ad Tit.* 1. *tales inſectatur, qui verbis profitentur ſe noſſe* DEVM, *factis negant.* Item Iohannes 1. Epiſt. 3. *inquit, lingva fratres ſuos diligunt, opere & veritate oderunt.*

His opponit Zelum *ſeu æmulationem, hoc eſt, verum, ardens & indefeſſum ſtudium colendi* DEVM, *quo accendi & flagrare debent, quotquot de* CHRISTI *ſalutifera gratia & nomine gloriantur.*

Spectat igitur hæc vox ad excitandos & confirmandos ſingulos fideles in curſu ſanctæ vocationis & pura fide Chriſti: ut animo vero & ſincero Chriſtum excipiant, colant, venerentur eaq; tantūmodò, quæ ſolius Dei ſunt, concupiſcant: atq; è diverſo omnia illa odio proſequātur, quæ DEO *contraria ſunt, & ſibiipſis impedimento, ne ſuum illud ſalutis bonum aſſequantur eoq; perfruantur.*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Præoccupatum itaq; & implicatum aliis ſtudiis, opinionibus & perſvaſionibus animum, ut puta hypocriſi, ſimulatione, flagitiis, peccandi libidine, curis ſecularibus &c. timor DEI verus declinat: eò quòd Satanæ, carni, terræ, rebusq; terrenis, fluxis & fallacibus affixus hæret, quibus à cœlo in infernum devocatur. Et ſicut miſceri non poſſunt frigida calidis, quin tepor inducatur: ſic neq; ſpiritualia corporalibus, ſumma imis, vera vanis, niſi de timore DEI & ſinceritate animi erga illum, plurimum remittatur, & tandem in fumos abeat & apud tales evaneſcat omnis religio. Non enim pariter ſapere poſſe hominem & quæ DEI ſunt, & quæ mundi, docet CHRISTVS Matth. 6. & Paulus 2. Cor. 6. Quæ (inquit) participatio juſticiæ cum iniquitate? Aut quæ ſocietas luci cum tenebris? Quæ convenientia CHRISTO cum Belial?

Luc. 11. Qui ergo cum Chriſto non colligit, diſpergit.

3. Reg. 18. I. Falluntur ergò, & re tota falluntur, qui utroq; claudicare pede, cum Iſraëlitis contendunt, & dum flagitiorum cœno volutati, dum carnis voluptatibus deliniti, dum amore hujus ſeculi irretiti, quæ Satanæ & mundi ſunt, operantur: videri tamen volunt religioſum DEO præſtare cultum, ſuæ quaſi ſalutis deſiderio affici & pro veris membris Eccleſiæ cenſeri.

II. Docemur etiam Deum odiſſe omnem hypocriſin,

pocriſin, eosq́; deteſtari, quibus nullus ardor, nulla religionis veritas ineſt: ſed frigida tantum & ficta ſanctimonia ſub operculo pietatis deliteſcens.

III. Admonemur ardoris & diligentiæ in curanda ſalute noſtra & faciendo vocationis officio, ne frigidè & defunctoriè tractemus ea, quæ divinitus nobis injuncta ſunt; verùm potiùs operam impendamus ſeriam & ſedulam: ut pulſo deteſtabili tepore animi, qui vomitum Deo ciet zelo flagrante, nos totos ejus cultui conſecremus, ſtudia ſancta ſectemur, & ejus gloriam atq́; ſalutem propriam promoveamus, juxta mandatum Apoſtoli dicentis 1. Cor. 14. Sectamini caritatem, æmulamini ſpiritualia, & cap. 12. Æmulamini chariſmata meliora.

Secundò flagitat à ſuis Spiritus ſanctus Reſipiſcentiam: ut remota hypocriſi & ſecuritate animi, ſe totos ad ipſum convertant.

Nota eſt vox μετανοεῖν quæ idem eſt quod latinis reſipiſcere: Hæbreis redire ſcilicet, ad cor: Qua voce ſignificatur prioris cōſilij mutatio, erroris emendatio, ſeu diverſum ab eo, quod prius in animo erat, ſentire & facere. Eſai. 38 Recogitabo omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.

Ex hoc colligitur initio turpem & erroneam aliquam mentis averſionem ſeu defectionem fuiſſe: Qualis in primævis monſtratur parentibus,

tibus, qui à Deo ſuo, optimo objecto per inobe-
dientiam avulſi, ac metu divinæ ultionis abſter-
riti, ad ejus adverſarium Diabolum converſi
ſunt, & ipſius ductum ita ſecuti: ut, quô longius
progrederentur, eò majoribus implicarentur er-
roribus atq; periculis: donec tandem per DEI
miſericordiam, agnito & damnato peccato, dulci
promiſsionis voce ad pœnitentiam vocati & in
integrum per Chriſtum reſtituti ſunt. Inde et-
iam factum, quòd omnes ex Adamo proſemina-
ti per ejusdem ἀποστασίαν, non modò hoſtes &
inimici DEI facti, communem reatum pec-
cati & iræ Dei contraxére, Sed etiam ab eo,
Eſai. 64: tanquam membra à capite, avulſi & à vita Dei
abalienati manent, donec & ipſi ad meliorem
Luc. 15. mentem (cum filio illo prodigo) reverſi & ad pa-
trem omnis miſericordiæ, à quo exciderant, con-
verſi, in vera agnitione peccatorum, firma fide
confugiunt & ſe erigunt voce Evangelij de me-
Roman. 3. diatore Chriſto, quem propoſuit Deus propicia-
torem pro peccatis noſtris: per quem ſublata di-
ſtractionis hujus cauſa, eidem, tanquam capiti,
rurſus agglutinantur & ad priſtinum ſtatum, ubi
ſpiritus Dei per verbum adducuntur: Vt abne-
gata deinceps omni impietate & concupiſcentiis
ſeculi præſentis, vero obedientiæ ſtudio, in voca-
tione, in cruce, in tota vita ac morte, ipſi con-
ſtanter adhæreant.

Hæc eſt vera illa reſipiſcentia, ad quam nos

hodie

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

hodie etiam hortatur Dei ſpiritus, & vult ut ingenitam infirmitatem, ſordes & peccata commiſſa, animo minimè ſimulato, coram Deo agnoſcamus & confiteamur: ſeriò exhorreſcamus ꝑpter offensũ à nobis Deum, cum meditatione juſti judicij ac iræ ejus, quam in nos peccatis noſtris provocavimus: et tamen non deſperemus, vel propter peccati gravitatem, vel dolorum & cruciatuum animæ & corporis (in quos conjecti ſumus) magnitudinem: ſed in mediis angoribus & æſtuantis conſcientiæ motibus, certa ſpe ac fiducia confugiamus ad miſericordiã gratuitam, in ſolo filio, omnibus verè pœnitentibus, propoſitam: cum ſtabili ac firmo propoſito, non ſolum peccatum, ſed et omnem peccati occaſionem vitandi: Vt tota vita noſtra Deo grata ſit & accepta. Te rogamus æterne Deus, adeſto nobis, & flecte corda noſtra, ut maturè, relicto triſti illo & infelici Diaboli & peccati ſervitio, ſpiritu mentis noſtri renovati, totis animis ad te convertamur, & induamus novũ illum hominem, qui ſecundum Deum conditus eſt ad juſticiam & ſanctitatem Epheſ. 4.

III. Si quis aperuerit.

Tertium quod à fidelibus requirit Dei ſpiritus, eſt, ut expectanti et pulſanti Domino oſtiũ cordis per fidẽ et obſequium mandatorũ ejus, aperiamus et mentẽ noſtrã cũ affectibus ſpiritualiter præpare mus, quò in occurſum ejus, paratiores et ad ipſum excipiendũ expeditiores ſim⁹: quemad. hortatur

 Amos 4

Præparare in occurſum DEI *tui Iſraël. Item, Adorna thalamum tuum, ut eum dignè ſuſcipias. Pſalm.* 24. *Aperite portas, principes, veſtras & elevamini portæ æternales: & introibit* Rex *gloriæ &c.*

Apud Romanos ſervi Dominos ſuos manè ſalutatum veniebant, & in veſtibulis ante fores, ſine tædio eos expectabant, quò favorem & gratiam eorum prolicerent & obſequium ſuum ipſis teſtatum facerent: Quantò magis pios feſtinare & ſolicitè expectare ſummi ac cœleſtis DOMI-
Pſal. 95. NI *conſpectum, & cum Davide, faciem ejus præoccupare, ſe ei ſubmittere, ab ipſius nutu pendere, & illi ſervitium ſuum deferre oportet: Vt gratiam, filij ipſius ſangvine, acquiſitam, maturè mereantur. De talibus loquitur ſapientia eſſentialis* CHRISTVS *proverb.* 8. *inquiens: Beatus homo qui auſcultat mihi & ſolicitè vigilat ad fores meas quotidiè, & obſervat poſtes oſtiorum meorum, quoniam, qui me invenerit, vitam inveniet & hauriet ſalutem Domini.*

Aperiunt igitur omnes, qui ſe obedientes & faciles ad DEI *gratiam recipiendam præbent, nec hoſtiliter Deo vocanti repugnant, aut gratiæ in verbo oblatæ reluctantur: ſed ultrò pectoris ſui januam, ruptis peccatorum repagulis & remotis omnibus obſtaculis, impuritate, ira, avaritia,*

ritia, ebrietate, ſuperbia &c. patefaciunt, atq; vocationi divinæ, ſpontanea voluntate morem gerunt: ſemper parati, ipſius mandatis obſequium præſtare & ſe beneplacito ejus ita ſubmittere, ut ſi quod ipſe facturus erat, ipſi in ſe faciant priores, & judicia ejus ſua antevertant obedientia.

Exemplum: *Vult nos* DEVS *damnare & mulctare pro ſcelerum noſtrorum merito:* Hoc ipſum *ergò faciamus ipſi, dum ſerio peccatorum examine facto, illa in nobis, nosq; per illa damnemus & culpam omnem apud ipſius tribunal per* CHRISTI *meritum deprecantes, totos nos verbi ipſius diſciplinæ, &, ſi velit, cruci, imò morti cum Jobo ſubjiciamus, inq; ejus benigna voluntate acqvieſcamus.* Id *vult* Paulus *cùm inqvit, Si judicaremus nos ipſos, non judicaremur. Et niſi hoc fiat, manet homo Satanæ domicilium, eumq; quotidiè ad ſe ingredientem excipit: quem ſi à ſe poſtea excluſum velit, nequit:* Etenim *aſtutia & potentia ejus tanta eſt, ut in eo expugnando & occupando, nullis mortalium viribus repelli poßit: Scit etiam qua parte homo infirmißimus eſt, & quibus armis facilimè debellari vinciq; poteſt.* Iob. 13. 1. Cor. 11.

Multa proindè cura & vigilantia opus eſt, ut omnes illi aditus præcludamus, nec ipſum unquam admittamus: Quod *non alia ratione, neq;*

commo-

commodius fiet, quàm ſi apertis foribus cordis Chriſtum maturè exceperimus, qui domicilium in nobis faciet, eritq́ꝫ Emanuel noſter & DOMINUS Zebaoth, atrium hoc ſuum in pace, fuſis fugatisq́ꝫ hoſtibus, cuſtodiens.

Apparet hinc quam triſtis ſors illorum ſit, qui (ut Iob loquitur cap. 24) neſciunt vias Domini, nec intelligunt ſemitas ejus, hoc eſt, qui neq́ꝫ ad clamores Eccleſiæ, neq́ꝫ ad ſacras conciones, nec ad ſpiritus ſancti internas voces evigilant aut aperiunt. Et quemadmodum hi cordis ſui januam Chriſto occludunt: ita etiam ſalutis januam, ſibi occluſam ſentient, & ab ea repulſi, cum æterna confuſione, ad portas infernales, conjicientur in tenebras exteriores, vbi fletus &
Matth. 8. ſtridor dentium.

IV. Si quis audiverit vocem meam.

Quia mens hominis cœca eſt, nec facilè præſtare novit ea, quæ flagitat ſpiritus: ideò ut piis faciliora reddantur omnia, verbum Dei, tanquam lucernam in tenebris & caligine ignorantiæ & errorum hujus ſeculi lucentem, monſtrat: ad cujus præſcriptum, tanquam ad normam certiſſimam, omnes actiones ſuas comparent, nec quidquam probent niſi quod cum hac regula congruere intellexerint. Ita fiet ne in errorum præcipi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

ſtia & ſcopulos tenebrarum impingant & ſalute excidant.

Notandum, quod verbum in ſcriptura ſacra expreſſum, Vocem ſuam eſſe hîc teſtatur, qua ab initio cum patribus locutus, voluntatem ſuam declaravit, & in qua univerſæ ſalutis humanæ ratio monſtratur. Hoc verbum vult nos audire, non ſolùm aure externa ſed interna: ut intra animos illud recipiamus, corde honeſto & bono conſervemus, diligenter in eo verſemur, ſeriò & aſſiduè illud meditemur, & in mortem uſq; profiteamur. Per hoc nobis ſalus & juſticia contingunt: per hoc in nobis opus ſuum perficit ſpiritus S. dum per ejus auditum, fidem veram & ſalvificam progignit in CHRISTVM: quem exhibitum ſalutis autorem credens agnoſcit, amplectitur, colit, veneratur. Rom. 10.

Luc. 11.
Joh. 8.

Excitat præterea ſpiritus per hujus verbi auditum, obedientiam veram mandatorum Divinorum, et obſequium Deo placens: dat velle et perficere, & efficit ne fides illa noſtra, de qua gloriamur ſæpius, inanis ſit & mortua, ſed per caritatem efficax & operoſa, juxta mandatum Jacobi capite primo: Sitis non auditores verbi ſolùm, ſed & factores: Ocioſum namq; auditorem, ſimilem facit viro conſideranti vultum ſuum in ſpeculo & ſtatim obliviſcenti qualis ſit:

Sic

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Sic ad ſpeculum verbi DEI, deformitates contemplari, nec eas corrigere, res nullius penſi eſt. Arguebat propterea DOMINUS populum ſuum apud Ieremiam cap, 30. exemplo Rechabitarum filiorum Jonadab, quòd audiverunt verbum patris ſui,& ejus præceptis obedierunt: Ego autem (dicit Dominus) locutus ſum ad vos de mane ſurgens & loquens, ſed non obediviſtis mihi.

Quotquot igitur Domini eſſe cupiunt, ejus vocem ſic audiant, ut ſe à profanitate hujus ſeculi ſeparent, &, relictis mortuis operibus, quæ hominem æternæ damnationi mancipant, adjungant ſe DEO, & Chriſtum, cujus ſe merito liberatos audiunt, corde excipiant per fidem, ſeq́; totos ejus obſequio, in vera invocatione, confeſſione, patientia & tota nova obedientia addicant. Secus qui fecerint, aliud nihil quærendo, quàm quæ carni grata ſunt & jucunda: eis verbum (etiam millies auditum) nihil proderit: ſed erit, ut Paulus loquitur, ipſis odor mortis ad mortem & judicabit eos in die noviſsimo, Ioh. 12.

2. Cor. 2

Dici hîc poßit, quis hujus auditionis effectus & utilitas ſit, & quantam in cordibus piorum conſolationem operetur: Verùm brevitatis cauſa ſuperſedeo. Tantum eos Admonitos volo, qui ex hoc incorruptibili ſemine renati ſunt,

1. Pet. 1.

ac quo-

ac quotidiè ad animæ ſuæ utilitatem & vitæ correctionem, vocem hanc audiunt: Vt eam memoria teneant, corde conſervent & opere explere ſtudeant: Ita fiet ut ejus dulcedinem, in vita & morte guſtent & percipiant, cum Ieremia Ierem. 15. dicente: Factum eſt verbum tuum in gaudium & læticiam cordis mei, & ſicut mel in ore meo. Quemadmodum etiam Davidi Pſal. 119. Ezechieli cap. 2. Iohanni Apocal. 10.

V. Qui vicerit.

Cùm tota vita humana ſimilis ſit militiæ, in Job. 7. qua plurima occurrunt monſtra, quæ hominem, præcipuè Chriſtianum, omni ſtudio ac diligentia ad vitam æternam contendentem, in ſuſcepto curſu remorari & inhibere omni conamine ſatagunt: utpotè Satan, mundus, caro, tyranni, hæretici, prava hujus ſeculi exempla & ſimilia ſalutis obſtacula & impedimenta: Adverſus quæ piis, dùm in hoc decurrunt ſtadio, perpetuò dimicandum eſt. Ideò hortatur poſtremo loco Spiritus ſanctus pios, ad tolerantiam & conſtantiam, ne vel multitudine vel potentia hoſtium, adeò terreantur, ut abjecta divini auxilij & ſalutis ſpe, à principe ſuo CHRISTO, aut à pio propoſito veritatisvè confeſſione ſe abduci patiantur: Potiùs divinis promiſſis conſtanti fide innixi, animo pacato & tranquillo adverſa omnia ferant, & ſancto cum contemptu hoſtes univer-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

univerſos & ſingulos vilipendant: Donec tandem potiti victoria, cùm in hac vita, túm in die reſtitutionis omnium, quando capitalis ille hoſtis Diabolus cum omnibus ſuis aſſeclis, & tota impiorum cohorte, ſubjicietur tanquam ſcabellum pedibus illorum, ipſis ad gaudia cœleſtia ſubvectis & glorioſè cum CHRISTO *duce ſuo triumphantibus. Zach. 4. Ecce conculcabitis impios, & erunt pulvis ſub plantis pedum veſtrorum. Ideò exagitat et irridet Dominus irritos conatus hoſtium Eccleſiæ apud Eſaiam 8. his verbis:* Congregamini ô populi: at inferiores eritis. Auſcultate, qui in remotis eſtis regionibus, accingite vos: at inferiores eritis. Inite conſilia, & erunt irrita, loquimini ſermonem, ſed non ſtabilietur, quia nobiſcum Deus. Et *Pſalm.* 27. Dominus illuminatio mea, & ſalus mea, quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? *Pſal. 23. Rom. 8. etc.*

I. *Erudimur ex his, quo animo affecti eſſe debent fideles, quando mundus cum principe ſuo furit, impij contra fideles inſurgunt, Tyranni* DEI *cultores premunt, caro cum ſuis illecebris à Deo abducere ſtudet, mors faciem truculentam oſtendit: Tunc fide in cœlos ſubvecti, hoſtibus inſultare ſancta confidentia debent, & mundum ex*

alto

alto deſpicere, quaſi ſtercora conculcare opes,
honores, voluptates, & quæcunq; alia nos infe-
ſtant. Tùm etiam gemitu & lacrymis, in pia
invocatione, quotidiè conſolationem petere, &
placidis animis cum fiducia liberationem, vita
feſtinanter ad metam decurrente, expectare:
Tunc victoriam (quamvis natura infirmi & ho-
ſtibus longè inferiores viribus ſumus) obtinebi-
mus: fortior enim eſt, qui in nobis habitat, quàm
qui in mundo: Et per eum invicti reddimur, qui
jam olim caput ſerpentis contrivit, & omnem
poteſtatem adverſariam ſibi ſubegit: Is etiam a-
nimum ſuis addit & dicit: Confidite, ego vici Ioh. 14.
mundum. Et hæc eſt illa victoria quæ vincit 1. Ioh. 4
mundum, Fides noſtra.

Docemur non ſatis eſſe, benè cœpiſſe, niſi in II.
finem usq; perſeveraverimus: Ea enim conditio-
ne ſalutem conſequimur, ut verbo audito creda-
mus & in fide CHRISTI ad finem conſtan-
tes maneamus, ſicut docet Apoſtolus cùm inquit:
Participes facti ſumus Chriſti, ſi conceptam fidu- Hebr. 3.
ciam usq; ad finem firmam tenuerimus. Et Sal-
vator ipſe Matth. 10. Beati qui perſeveraverint
usq; ad finem. Item. Apoc: 2. Eſto fidelis usq; ad
mortem, & dabo tibi coronam vitæ.

Tu igitur Fili Dei, propter glorioſam victo-
riam tuam largire, ut per te ſuperiores ſimus o-
mnibus hoſtibus noſtris, corporalibus & ſpiritua-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

libus, quò meliùs tuo ſpiritu roborati, in finem uſq; perſeveremus, & coronam illam immarceſſibilem vitæ & gloriæ omnibus tuum adventum expectantibus promiſſam conſequemur.

DE SECUNDO. & ultimo.

Ingrediar ad eum, & cœnabo cum eo. Dabo ei ſedere mecum in throno meo &c.

VT *videamus* DEVM *illis nunquam defore remuneratione ſua gratuita, qui illum recipiunt, & vitam ſuam ad ipſius voluntatem, in fide comparant: Subjicit nunc ſpiritus ſanctus, quis ſtudij hujus ſancti fructus piis obveniat, ſeu quæ pietatis præmia in utraq; vita præſenti & futura, parata & propoſita maneant, hæc videlicet quæ ſubijcit:*

Primum, Ingrediar ad eum. *Perſtat in eadem metaphora hoſpitis noctu venientis, & promittit ſe, poſtquam á piis receptus ſit, priorum injuriarum & repulſæ obliturum, amicè & familiariter nunc cum ipſis converſaturum, obſequia eorum (licet imperfecta) benignè accepturum, & bona ſua liberaliter ipſis communicaturum.*

Ingredi *enim uſitata ſcripturæ phraſi, ſignificat rem aliquam occupare, in poſſeſſionem*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

nem vindicare & frequenter in ea verſari.

Pollicetur igitur ſe piis ſemper præſentem ſua gratia verbo & ſpiritu affuturum: ut inhabitet (quemadmodum Paulus loquitur) CHRISTVS per fidem in cordibus illorum, quod & ipſe, Johan. cap. 14. promittit, dùm inquit: Si quis diligit me &c. ad eum veniemus & manſionem apud illum faciemus. Item, Habitabo in eis & inambulabo, & ero illorum DOMINVS, & illi mihi populus. Epheſ. 3.

Ingreſſus autem CHRISTVS, cœleſtes ſecum adferet theſauros: favorem DEI, indulgentiam peccatorum, juſticiam, dona & chariſmata ſpiritus ſancti, liberationem ab ærumnis & morte, proſperitatem æternam &c. Quæ omnia CHRISTVS ingreſſus domum Zachei, eidem promiſit, cùm diceret: Hodie ſalus domui tuæ contigit. Luc. 19.

Et quia non alio modo, quàm per verbum & ſacramenta ad nos ingreditur, ſeq; nobis per ea conjungit; Hæc propterea igitur adminicula reverenter amplecti debemus: à quibus ſi ſeceſſionem fecerimus & impio faſtu ſpreverimus, fieri non poteſt, quin & ipſe ſe prorſus à nobis ſubducat & nos in æternum excludat. Matth. 8. Luc. 4. Iohan. 8.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Sanctorum felicitatem cœnæ jucundiſsimæ comparat: quia finis laborum eſt & ærumnarum, atq; initium intemeratæ gloriæ et gaudij, in ultimo illo apparatu cœleſti. Et *quemadmodum in cœna principis liberalis, nihil deeſt ad copiam & hilaritatem: ita abundantia gratiæ & lætitiæ omnibus electis offeretur: nec ullo cibo jucundiore vel ſalubriore ſatiari deſiderabunt, quàm* Deo *ipſo,*
Ioh. 6. *qui hujus cœnæ cibus eſt, quiq; in die noviſsimo intromittet in aulæum cœleſte, ad celebrandum magnam illam cœnam æternorum gaudiorum, omnes credentes, ubi quietem à laboribus, vitam ſine læſione, ſaturitatem dulcedinis cœleſtis ſine faſtidio, converſationem divinam in lumine, & copioſam donationem omnium bonorum ſpiritualium invenient:* De *qua* Iohan. *Apocal.* 19. *inquit:* Beati *qui ad cœnam nuptiarum agni*
Apoc. 21. *vocati ſunt:* Tunc *non eſurient neq; ſitient amplius.* Et Eſ*ai. cap.* 25. Faciet DOMINVS *exercituum cunctis* populis *in monte hoc, convivium lautiſsimum, refertum puro vino, pingvedine medullæ & mero defæcato &c. & devorabitur in monte hoc involucrum, quo omnes populi involuti ſunt, et tegumentum, quo omnes gentes cooperta ſunt, et mors devorabitur in ſempiternum, et abſterget* DOMINVS *omnem lachrymam ab omni facie, et opprobrium*

populi ſui auferet ab univerſa terra.

Item Pſalm. 36. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis eos.

Nos propterea qui ad cœnam filij DEI in hoc mundo invitati ſumus per ejus miniſtros, monemur, ne cibum hunc cœleſtem, qui nobis nunc apponitur faſtidiamus: ſed ejus verbum verum panem illum vitæ, quo reficiuntur tanquam famelici ad ſatietatem animæ omnes credentes, magnifaciamus: quo tandem ſatiemur lætitia illa cœleſti, cùm apparuerit facies ejus. Neq; tunc cum indignis contemptoribus excludamur à ſalute, cujus illi ne quidem guſtum percipient. ſed ut Pſalmiſta loquitur, feces ebibent.

Iohan. 6.

Pſalm. 17.

Pſalm. 75.

Tertium, Sedebit mecum in throno meo.

Vt adhuc res illuſtrior ſit & majorem vim habeat ad recreandum piorum animos, etiam hanc addit promiſſionem: humano more alludens ad Regum majeſtatem & principum hujus ſeculi ſplendorem, qui in ſummo tribunali conſidentes, conſiliarios & intimos habent ſibi in conſeſſu proximos. Ea metaphora volens oſtendere magnitudinem gloriæ vitæ cœleſtis, quam hîc omnibus pollicetur fidelibus; illos videlicet non modò receptum iri in regnum cœleſte & æternum, ſed & ea beatitudine, dignitate, gloria & majeſtate, in quam ipſe Chriſtus caput ipſorũ

evectus eſt, ad dexteram æterni Patris eos donatum iri; id ipſum promittit Chriſtus Diſcipulis, Matth. 18. Luc. 22. cum inquit: Vos eſtis qui permanſiſtis mecum in tentationibus meis, ego diſpono vobis ſicut pater meus diſpoſuit mihi regnum, ut edatis & bibatis ſuper menſam meam, & ſedeatis ſuper thronum meum & judicetis duodecim tribus Iſraël: hoc eſt, quemadmodum explicat Paulus Coloſſ. cap. 3. dicens: Cùm apparuerit CHRISTUS, vita noſtra, & nos apparebimus, cum illo in gloria. Item Philipp. 3. Converſatio noſtra in cœlis eſt, unde expectamus redemptorem: qui mortalia corpora noſtra conformia reddet glorioſo corpori ſuo, ſecundum poteſtatem, qua omnia ſibi ſubjicere poteſt.

Abſit igitur ut illud ſtudium aut illam curam, quæ tantam habent præmij retributionem, abjiciamus: Aſſiduè potiùs nobis vigilandum & laborandum, ut ejus conſortes reddamur, & rogandus eſt DEUS miſericors, qui hactenus ſuum erga nos amorem teſtatus eſt: eligendo nos in populum ſuum, & in libertatem filiorum aſſerendo, per verbi miniſterium, nos vocando & arguendo, virga ſua paternè nos caſtigando, ſumma induſtria & labore, oſtium cordis noſtri pulſando & ingreſſum ſibi parando: hic (inquam) à nobis ſeriò rogandus eſt: velit

ſpiritu ſuo, corda noſtra excitare, nos in pia vigilantia retinere, quò maturè, dùm præ foribus eſt, ei aperiamus, alacriter occurramus, faciles aures & animos, ad recipiendum ejus verbum & gratiam præbeamus, patienter crucem feramus, fortiter mortem vincamus et tandem in cœnaculum illud cœleſte transferamur, ibiq; laborum omnium retributionem & intemeratam illam felicitatem, quam neq; oculus vidit, nec auris audivit, nec intellectus humanus comprehendere poteſt, abundè accipiamus per Chriſtum, Cui honor & benedictio in ſecula.

AMEN.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

CONCIO TERTIÆ DIEI.

TEXTVS ESAIÆ. *Cap.* 12.

ET dices in die illa, Confitebor tibi Domine, quoniam iratus es mihi: converſus eſt furor tuus, & conſolatus es me.

Ecce Deus ſalvator meus, fiducialiter agam, & non timebo: quia fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus eſt mihi in ſalutem.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus ſalvatoris.

Et dicetis in die illa, Confitemini Domino, & invocate nomen ejus: mementote quoniam excelſum eſt nomen ejus.

Cantate Domino quoniam magnificè fecit, annunciate hoc in univerſa terra.

Exul-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Exulta, & lauda habitatio Sion: quia magnus in medio tui ſanctus Iſraël.

Regius Propheta David in admirationem divinæ erga ſe bonitatis, & beneficiorum ampliſſimorum conſiderationem deveniens, læto animo ac voce erumpit in hanc exclamationem dicens: Quid reddam DOMINO, pro omnibus quæ tribuit mihi? Calicem ſalutis accipiam, & nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddam nunc in conſpectu omnis populi ejus. Pſal. 116.

Cùm enim videret & intelligeret, quod tàm nihil eſſet homo, nec quicquam poſſet DEO *reddere pro tantis & tam variis beneficiis, quæ in ipſum quovis momento confert: neq; Deum ullo noſtro indigere officio vel remuneratione: Promittit ſe poculum ſervatæ ſalutis & gratiarum actionis ſumpturum, vota ſua ei exſoluturum, nomen ejus invocaturum & perpetuas ipſius laudes in cœtu publico celebraturum.*

Hoc ſuo exemplo pios omnes commonefactos vult, ne unquam beneficia divina vilipendant aut leviter æſtiment, ſed ex intimis cordis affectibus, animo ſincero & grato ea ſemper deprædicent: quo & DEVM *honore debito affi-*

ciant, eumq; ad continuanda beneficia ſua, permoveant, & alios ſuo exemplo ad ſimilem cultum Deo præſtandum invitent, inq; pietate eoſdem confirment.

Facit hoc idem Propheta Eſaias inſigni hoc cantico recitato, dùm grata mente ac lingva, beneficia miranda erga ſe & Eccleſiam omnium temporum celebrat, exhortans univerſum populum Iſraëliticum, ut glorioſam illam liberationem & ſalutem divinitus præſtitam: gratis animis & læta voce perpetuò laudet & deprædicet. Quando non ſolùm è manu Aſsyriorum immani rabie in totam gentem (urbe Hieroſolyma obſidione cincta) graſſantium, glorioſè eum liberavit: ſed in primis per CHRISTVM repreſſis deſtructisq; hoſtibus ſpiritualibus, Satana, morte, peccato, inferno, pios à perpetuo exitio vindicatos, in regnum ſuum, (ubi fons conſolationis & omnium bonorum abundantia invenitur) tranſtulit, atq; in æternam libertatem aſſeruit.

Et quia nos iiſdem beneficiis afficit Deus, neq; noſtrûm quenquam latere poteſt quanta & quàm multiplicia de manu ejus acceperit: Ideo & nos hortatu prophetæ incitati, meditationes noſtras in ſimili cultu exercebimus. Primo conſiderando paulò diligentiùs magnam hanc noſtram felicitatem, qua hodie præ multis populis gaude-

gaudemus. Deinde invocando ipſius nomen & precando, velit nobis deinceps propitius eſſe, ſua gratia langvidas mentes reficere & corda perterrefacta ſenſu iræ ac judicij divini erigere & conſolari, atq; in poſterum fontem ſalutis aperire, ſuaq; dona & bona nobis communicare. Tùm agendo ipſi dignas gratias & celebrando ejus beneficia corporalia & ſpiritualia.

Hæc ſi fiant in agnitione & fiducia mediatoris CHRISTI, *ſacrificium erunt ipſi gratiſſimum, & placebit præ bove juvenco, qui producit cornua & ungulas. Pſalm 69.*

Cæterùm nos canticum, hoc Prophetæ in duas diſpeſcèmus partes ad noſtrum propoſitum accomodatas.

In prima enumerantur multis verborum ornamentis aliquot beneficia, non ſolùm Iſraëlitis, ſed & omnibus fidelibus per Chriſtum parta & parata.

In ſecunda fit exhortatio primùm ad omnes in genere Iſraëlitas, mox in ſpecie ad Sionem, id eſt Eccleſiam fideliũ tunc temporis Hieroſolymis: ut ſincero & fervente ſtudio Deum ſuum laudent & celebrent.

Et dices in die illa, Confitebor tibi Domine, quoniam iratus es mihi.

ORditur ab exhortatione, quæ conſtat læta & amica compellatione, invitans totum Iſraëlem ad Δοξολογίαν *ſeu gratiarum actionem: & vt expeditius ac facilius eam præſtet, formulam præſcribit & dictat, quam univerſi & ſinguli illorum publicè & privatim in hoc interno cultu præſtando ſequentur, ad gloriam divini nominis, pro impetrata ſalute, ac plurimorum beneficiorum copia conceſſa, decantandam.*

Et dices) *Alloquitur totam Eccleſiam*
1. Cor. 12. *numero ſingulari, tanquam unam perſonam: ut oſtendat omnes credentes unum eſſe corpus*
Epheſ. 5. *myſticum, ſub uno capite* CHRISTO, *cujus etiam merita & beneficia ad omnia & ſingula ejus membra pertinent: Quocirca pios oportere in unum cœtum ſæpiùs coaleſcere, & uno quaſi ore & corde confeßionem ſuam edere,* DEUM *miſericordem celebrare & grati animi ſignificationem erga illum teſtari.*

In die illa) *Scilicet glorioſæ liberationis tuæ, cùm è tyrannide Regis Aſſyriorum te perſequentis & undiq; prementis eripuerit: Tùm in primis, quando per Meßiam tuum promiſſum libera-*

liberatus fueris ab hoſtibus ſpiritualibus & æternis: Tunc (inquit) lingva & corde deprædicabis ejus erga te beneficia, non quidem externa illa, ut ſunt ſanitas corporis, opes, fertilitas agrorum, victus, veſtitus etc. (quanquam pro hiſce etiam gratia ipſi debetur ſincera & magna) ſed age gratias pro internis & ſpiritualibus bonis, quòd in gratiam te receperit, te conſolatur, defendit te & liberaliter donis ſpiritus ſui te ornat & amplificat.

Materiam igitur gratiarum actionis indicat, & rationes cur agendæ ſunt, à variis iſtis beneficiis, quæ in populum ſuum, adeoq; totum genus humanum contulit, ordine recenſet, quæ nos etiam examinabimus nobiſq; applicare ſtudebimus.

Converſus eſt furor &c.

Primum beneficium eſt gratuita condonatio peccatorum & reconciliatio cum DEO offenſo, qui furorem ſuum in favorem ita convertit: ut iram graviſſimam ſuſtulerit & interventu vivifici verbi & efficacis ſpiritus Chriſti, trãquillitatem et liberationem á tentationibus Satanæ, peccati doloribus, conſcientiæ angoribus & mortis terroribus eripuerit.

Cùm enim Deus toti humano generi juſtè offenderetur, & á facie ſua projectum, æternis pœnis addixiſſet propter inobedientiam primi illius tranſgreſſoris Adæ, qvi cùm exſpoliatus & nudatus eſſet

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

tus eſſet beneficiis divinis, & corpore ac animâ vulneratus, in poteſtatem Satanæ veniſſet: Deus ex immenſa ſua miſericordia reconciliavit ſibi mundum in filio ſuo, qui factus victima in ara crucis, omnem iram patris reſtinxit, peccati pœnam in ſe darivavit, & juſticiam cruore proprio emptam credentibus impertivit, per quam non ſolùm DEO reconciliati abſolvuntur à reatu furoris hujus, inferni & mortis æternæ: ſed etiam favorem ejus conſequuntur, in filios DEI adoptantur & hæredes vitæ cœleſtis efficiuntur. Rom. 8.

Hoc eſt illud beneficium quod tam magnificè initio celebrat propheta, cujus & nos cùm participes ſimus, excitari par eſt ad gratiam DEO referendam, quod per & propter hunc ipſum filium ſuum, qui ſolus humanæ ſalutis arbiter eſt, neq; aliud nomen datum ſub cœlo, in quo ſalvari oportet, nos in gratiam receperit, ſuamq; quotidiè erga nos miſericordiam renovet.

Hæc erit noſtra in anguſtiis animi, ſpes & conſolatio, quâ in mediis terroribus, mentes noſtras fulmine judicij Divini proſtratas & dejectas, ob delictorum atrocitatem & immenſitatem erigamus: videlicet quòd fores miſericordiæ DEI
Pſal. 103. nobis pateant ſemper, quòd non litiget æternum; nec in perpetuum iraſcatur, ſed interceſſione filij

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

ſui ita placatur, ut qui antea juſtus judex et ſeverus vindex ſcelerum fuerat, benignus nunc pater ſit, cujus ira momentum durabit & vita delectabitur, ad Veſperam fletus erit & manè gaudium.

Et quamvis nos interdum puniat, ut corpus peccati mortificetur, minimè tamen cogitabimus illum furoris ſui adeò tenacem eſſe, ut non remittat offenſam petenti, verùm recordatur gratiæ in medio iræ, ne ea penitùs abſorbeatur peccator, atq; ideò, non ut perdat punit, ſed ut ſalvet ac vitam & ſalutem reſtituat. Propterea etiam mox ſubjungit Propheta:

Et conſolatus es me.

Secundum beneficium, quod pios ad gratiam DEO dandam exſtimulabit, eſt efficax conſolatio, qua animos mœrore confectos ac contrita corda verbo ſuo recreat, & beata ſua ſvavitate explet, & quemadmodum Job ait: Poſt tempeſtatem tranquillum facit, & poſt lacrymas exultationem infundit.

Etſi enim remiſſis ex gratia peccatis, DEO accepti ſunt credentes, tamen quamdiu in vita hac ærumnoſa hærendum ipſis eſt, & reliquias congenitæ corruptionis circumferũt, anxia et triſtis admiſſorum delictorum recordatio & judicij divini conſideratio recurrit ſæpiùs, animos exagitans

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

gitans & acerbum illis dolorem incutiens, ut
2. Cor. 7. quemadmodum foris ſunt pugnæ, ſic intus pavores. Neq; enim deſinit angelus iſte Satanæ nos co-
2. Cor 12. laphis cædere, neq; ſtimulus nobis in carne datus exagitare, quemadmodum quiritatur apoſtolus Paulus, David & ſancti alij.

Hic igitur ſubindè opus eſt nova & efficaci conſolatione, quæ animos in ſpe & fiducia ſuſtentet & confirmet: ne metu circumſtantium malorum conſternati, doloribus ſuccumbant: triſtis
Prov. 17. & 25. enim ſpiritus exſiccat oſſa: Et ſicut tinea veſtimentum & vermis ligna: ſic triſticia cordi viri nocet, teſte Salomone.

Hanc præſtat ſpiritus DEI, qui propterea à CHRISTO Paracletus dicitur, quòd interna conſolatione ſua per verbum nos recreat, et de paterna indulgentia certos facit, amaritudinem contriti cordis, recordatione divinæ boni-
Eſai. 48. tatis temperans & interpolans, & ut Propheta loquitur, infrenat os hominis laude ſua, ne intereat: hoc eſt, ne intuitu peccatorum ſuorum & horrendi judicij divini, in mœſticiam incurrat nimiam: & ipſum reſpirare facit in bonis ſuis, qui de malis ſuis confunditur. Vnde David Pſalm. 94, Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo conſolationes tuæ lætifica-
Pſal. 119. verunt animam meam. Item periiſſem in afflictione mea, niſi lex tua delectatio mea fuiſſet,

Pſalm.

Pſalm. 119. *Cogitavi vias meas & converti pedes meos ad teſtimonia tua : ut videlicet qui dolorem, contritionem & omnia acerba in propriis viis meis fueram perpeſſus, in via teſtimoniorum Divinorum conſolationem acciperem.* Et Paulus 2. Corinth. 1. *Sicut abundant paßiones* CHRISTI *in nobis, ita & per Chriſtum abundat conſolatio noſtra.*

Hæc ut nos admonent de magna infirmitate ſanctorum, qui niſi ſubinde conſolationem accipiant & contra dolores mortis, peccati & inferni divinitus ſuſtententur, omnino eos ſuccumbere, animis frangi & deficere, neceſſe eſt. Sic contra, de magna piorum felicitate docemur, qui cum DEVM *præſentem ſemper habeant, fieri non poteſt, quin omni oblectatione, tranquillitate, gaudio & lætitia ſpiritus, orta ex ſenſu miſericordiæ & favoris* DEI, *affluant: juſtificati namq́ fide, pacem habemus & acceſſum ad Deum, per* DOMINVM *noſtrum* IESVM CHRISTVM. *Videre hoc eſt in Jobo, qui ne in acerbißimis quidem afflictionibus ſuis ab hujuſmodi conſolatione deſerebatur, nec ſe à ſuo corde unquam reprehenſum eſſe aſſerit. Ideò & Salomon piæ animæ tranquillitatem jugi convivio ſimilem eſſe ait,* Proverb. 15. *Contra verò vanam eſſe videmus omnem conſolationem hominum profanorum, quantumvis opibus affluant*

Rom. 5.
Job. 27.

ſe hujus vitæ deliciis oblectent, gaudeant, rideant & fiducia ſuarum virium ac ſucceſſuum ſeſe efferant, pollicentes ſibi in iis proſperitatem perpetuam: ſentient enim aliquando animi ſui tumultum, jugem peccatorum metum & cordis perturbationem, timorem & tremorem. Sicut ignis (inquit Salomon) ſpinarum ardentium ſub olla, ſic riſus impij. Et Auguſtinus: Seculi lætitiam rectè vocat impunitam nequitiam.

Serm. 27. de verbis Domin.

Ecce Deus ſalus mea, confidam ei & non timebo &c.

Tertium beneficium protectio eſt ſeu defenſio in periculis & liberatio piorum ab omnibus hoſtibus animæ & corporis.

Ecce) In rem quaſi præſentem digitum intendit & jamjam adeſſe liberationem oſtendit, quamvis dura eis certamina & varia pericula adhuc circumſtent, quod eos ideò diligenter attendere vult, ut & tantò majorem fiduciam concipiant, & eò alacrius liberati, gratiam DEO rependant.

Quid autem adeò accuratè perpendi velit, quatuor diverſis exprimit nominibus, quorum primum eſt:

Deus eſt ſalus mea ſeu ſalvator meus, qui non ſolùm auxilium & opem mihi præſtat, ſed ipſam ſalutem donat, liberando me à poteſtate

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

ſtate & tyrannide hoſtium ſpiritualium, Satanæ, mortis, inferni: tum etiam è manu perſecutorum meorum eripiendo, quando ab ipſis undiq; circumſeptus in extremum periculum conjectus eſſem, nec ullus judicio humano appareret exitus aut evaſio: nequaquam paſſus eſt illos pro ſua in me libidine ſævire, ſed potenter & clementer me defendit & ſalutem præſtitit.

Secundum, Fortitudo mea, *id eſt, propugnaculum & robur meum, per quod vita mea adverſus quoſvis impetus & validiſſimas impreſſiones hoſtium ſumma immanitate me prementium & opprimere volentium, defenſa eſt: & animus meus robore interno confirmatus, ne trepidatione, pavore aut puſillanimitate deficerem: ſed adverſus omnem vim & tyrannidem Satanæ & membrorum ejus immotus conſiſterem.*

Tertium, Et canticum meum Dominus Deus. *hoc eſt, ipſe tanta & tam ampla præſtat beneficia, ut ſolus, excluſis omnibus mediis & meritis, omni etiam dignitate, potentia & ſapientia humana, objectum & argumentum laudis meæ ſit atq; in ipſo ſuppetat mihi materia gratiarum actionis: propterea hunc ipſum cano, ipſius nomen deprædico, ipſum celebro atq; in ſolidum ipſi omnia accepta refero.*

Quartum, Factus eſt mihi in ſalutem.

Alludit Propheta ad ſalutare illud nomen IESV CHRISTI, *quod ipſi ab angelo indebatur, antequam conciperetur in vtero virginis matris. Propterea hic nomen illud eſſentiale Iah Iehova geminat, quaſi diceret, Is mihi ſalvator erit, qui* DEVS *eſt de* DEO, *id eſt,* DEI *filius, apud quem ſolum mihi repoſita eſt ſalus, & ideò nobis à patre datus, ut deſtrueret opera Diaboli, ex morte & periculis eriperet & ſalutem æternam Eccleſiæ ſuæ conferret.*

Hæc beneficia Divina ſibi per fidem applicans, ſe animo infracto fore aſſerit, cùm tam potentem habeat παραστάτην *& defenſorem: ſub cujus alis & protectione tutus latere & ſperare queat, propterea hoſtibus quaſi inſultans ait:* Confidam, ſeu fiducialiter agam, non timebo, *hoc eſt, Quicquid mihi in vita acciderit, certò ſtatuam me Dei auſpicio & ductu ſalvum fore: in hunc ſalutis meæ autorem fiducia filiali recumbam, nec patiar me ulla trepidatione aut timore ab eo avelli.*

Deſerviunt hæc noſtræ conſolationi & doctrinæ: cùm enim magna ſit impotentia naturæ humanæ, quæ ex ſe nihil eſt niſi calamitas & imbecillitas, & homo quotidiè in acie conſtitutus tanquam miles inermis, omnibus præſidiis deſtituitur:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

tur: hoſtes verò, ut ſunt Satan cum ſuis organis, magno numero & impetu incurſionem faciunt, neq; etiam deſinit domeſticus ille hoſtis caro, negocium nobis faceſcere, quæ aſsiduis cupiditatum flammis æſtuans, facilimè ac leviſsimo momento (accedentibus etiam aliundè flabellis & incitamentis) in errores, terrores, gravia ſcelera & pericula impellitur.

In his igitur confugiendum nobis erit ad hunc protectorem & ſalvatorem, & ab illo ſolo defenſio, conſilium & auxilium adverſus tam potentes hoſtes petenda & expectanda erunt: nec unquam dubitandum, quin hujus ſolius fiducia & præſidio nixi, omne robur adverſariorum frangere, omnem metum ſuperare, omnes machinationes cruentas & callidas eludere, nobis facile ſit futurum.

Nec obſtat quod interdum Eccleſiam ærumnis exercet DOMINVS, *projicit dilectam ſuam in medium inimicorum ſuorum, & ſinit eam in extremitatem ſummam venire, ex qua nonnunquam vel difficulter evaſura videtur: nequaquam tamen ſe ab hoc ſalvatore deſertum iri putabit, nec deſperatione frangetur: ſed paratiſsimam liberationem & ſalutem reipſa experietur: modò ſpem in hunc ipſum fixam habuerit, qui ſolus reprimere hoſtes novit etiam potentiſsimos, illorum potentiam evertere, & mira-*

biliter ex morte, fractis omnium adverſariorum viribus, liberare poteſt. Quemadmodum docent exempla multorum ſanctorum, qui potenter & contra uſitatum naturæ ordinem divinitus defenſi ſunt, & è faucibus mortis & inferni erepti. Sic deleto Pharaone, conſervatur Moyſes cum toto Iſraële: exſtincto Saule, evehitur ad Regnum David: trucidato Senacherib, liberatur Ezechias & tota Hieroſolyma: Achabo pereunte, reſpirat Elias; everſa potentia Chaldæorum, eximuntur periculis Iudæi: repreſſo Antiocho Epiphane ſervantur reliquiæ populi DEI: & ſimilia exempla infinita, quæ piis ante oculos perpetuò verſari debent, ut diſcant Deum in ærumnis fortitudinem ſuam ponere, ab eo ſolo pendere, ejus opem implorare, quò tantò conſtantius ejus bonitati & invictæ potentiæ fidant & adhæreant.

Faxit æternus Deus ut et nos, qui ſub ejus
Pſal. 91. *protectione commoramur, & ſub umbra alarum*
& 61. *ejus tuti & tranquilli in pace & proſperitate multos annos ſedimus, paternam hanc defenſionem agnoſcamus, et in ipſo ſolo repoſitam ſalutem amplectamur, eiq; gratitudinem noſtram toto pectore declarare ſtudeamus.*

Haurietis aquas cum gaudio de fontibus ſalvatoris.

Quartum beneficium metaphora fontium deſcribi-

deſcribitur, ex quibus bona æterna & temporalia, veluti perenni fluxu, ad omnes præſertim fideles dimanare facit, ad quos etiam illi frequenter cũ gaudio properare et ſalutẽ haurire queant.

Obſervandum in hoc membro, primùm, quòd gratiam ſuam & beneficia Meßiæ, fontibus comparat: ut oſtendat bonitatis divinæ ubertatem & fluxum, ad omnes decurrentem, inexhauſtum & perennem eſſe: tum etiam ut efficaciam & dulcedinem aquæ ex hoc fonte fluentis omnibus reddat quam commendatiſsimam. Etenim ubertas fontis hujus tanta eſt, ut neq; exhauriri à quoquam nec per ſe areſcere poßit, ſed manebit & manabit in perpetuũ & emittet limpidißimas ac dulcißimas aquas ſalutares, quæ ſvaviter refocillabunt animas mœrore exhauſtas per ſpiritum ſanctum, qui etiam fons bonitatis & conſolationis dicitur, eò quòd omnia nobis, quæ vel ad hanc præſentem vel futuram vitam ſuſtinendam neceſſaria ſunt, communicat, & ut aquæ vis eſt, ſordes abluere & immunda purgare, ſitientes potare, æſtuantes refrigerare, ſterilia fœcundare: ita per has aquas refectionis idem præſtat ſpiritus, dùm lavacro regenerationis à congenita impuritate abluit, animas ſenſu peccatorum & damnationis æſtuantes recreat, ſitim ſpiritualem reſtingvit, mœrore confectas conſcientias ſvaviter refocillat, ſterilia corda donis ſuis fœcundat. Eſai. 41.

Hunc gratiæ, ſalutis & donorum omnium
fontem, etſi inde uſq; ab initio aperuerit DEUS
Apoc. 13. *et pij omnium temporum ex ejus hauſerunt et*
guſtarunt dulcedine; Ejus tamen verum fluxum
& venam exinde in plenitudine temporis ſcatu-
rire fecit, quando exhibito in carne Chriſto, de
plenitudine ejus, omnes acceperunt gratiam pro
Iohan. 1. *gratia, & remoto quaſi operculo, clarius in verbo*
declaravit & reipſa præſtitit, ſe fontem aqvæ vi-
Iohan. 4. *ventis eſſe, ex qvo qvi biberet, in æternum non ſiti-*
& 7. *ret, ſed aqvam in ſe ſalientem in vitam æternam*
Matth. 11. *haberet: ac poſtea viſibili ſigno idipſum confirma-*
ret in ara crucis, quando ex vulneribus & aper-
to latere ipſius jam emortui, ſangvis & aqua lar-
1. Ioh. 1. *gè fluxerunt, quæ credentes in ipſum, mundant*
& ſanctificant. Hunc ipſum ſalutis fontem, et-
iamnum omnibus eſurientibus & ſitientibus ju-
ſticiam, in ſacramento utroq;, Baptiſmi & Cœnæ
myſticæ aperit, emundantem & obſignantem
Ephes. 5. *credentes per lavacrum illud regenerationis &*
Zach. 13. *effuſi ſangvinis ab omni inquinamento congenito*
& aſcititio.

Porrò notandum, quod ex his fontibus vult
nos haurire cum gaudio, *qua voce modum*
oſtendit, per quem participes tantorum bonorum
reddimur, nempè: ut alacri animo & ſummo cum
gaudio ad hunc recurrentes, ſalutares aquas in
vera fide hauriamus, hîc ſitim noſtram ſpiritua-
lem ex

lem, ex dolore & labore in hac moleſta peregrinatione, per vallem lacrymarum, contractam, reſtingvamus: inde conſolationem in periculis ac difficultatibus quæramus: hinc ſalutem & omnem benedictionem corporalem & ſpiritualem derivemus: ejus ſemper deſiderio ardentes, obediamus DEO *exclamanti & nos ad has ſalutares aquas invitanti, cùm inquit:* O *vos omnes, qui* Eſai. 55.
ſititis, venite ad aquas, & vos qui non habetis pecuniam, properate, venite & emite absq; argento. Et *Pſalm.* 34. *Guſtate & videte, quoniam ſvavis eſt* DOMINVS. Item *Ioh.* 7. *Si quis ſitit, veniat ad me & bibat.*

Quocirca cavendum eſt, ne relicto hoc ſalutis fonte, ciſternas nobis ipſis effodiamus, hoc eſt, repudiatis ſalvatoris hujus beneficiis, aliundè ſalutem quæramus, aut ad lacunas humanarum traditionum & ſuperſtitionum recurramus cum impiis iſtis, de quibus conqueritur DOMINVS *apud* Ieremiam *cap.* 2. *inquiens: Dereliquerunt me fontem aquæ vivæ & foderunt ſibi ciſternas diſſipatas, quæ aquas continere nequeunt.*

Magnus in medio tui ſanctus Iſraël.

Quinta & ultima ratio, quæ excitabit piorum animos, ut laudem DEO *tribuant: eſt perpetua præſentia filij* DEI *in* Eccleſia, *in cujus medio ſeu intimis viſceribus (ut ſonat textus)*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

tanquam gubernator & protector reſidet, nec unquam ab ea recedet, juxta promiſſionem Eſaiæ 62. Non ultra vocaberis derelicta, & terra tua non vocabitur amplius deſolata, quia complacuit DOMINO in te. Et Chriſtus Matth. 28. Ero vobiſcum uſq; ad conſummationem ſeculi. Item Matth. 18. Vbi duo vel tres in meo nomine congregati fuerint, ero in medio illorum. Verùm ne ipſum hoſpitem ocioſum fore putarent, duo ipſi tribuit epitheta Eſaias, effectum ejus in Eccleſia oſtendentia.

Primum quòd magnus ſit, & omnia quæcunq; velit faciat in cœlo vel in terra. Hanc magnitudinem atq; potentiam ſuam declaravit potiſſimùm (ut cætera taceam) deſtruendo regnum Satanæ, mortem vincendo, de hoſtibus glorioſè triumphando & pedibus ſuis eos ſubjiciendo: Tùm eandem adhuc, in finem uſq;
Matth.16. ſeculi exercet, defendendo Ecceſiam, ne portæ inferorum adverſus illam prævaleant.

Docemur, perpetuum piis in DEO paratum eſſe præſidium, eum præſtò eſſe ſemper, efficaciter operari in electis per verbum & ſpiritum, nec unquam eos deſerere, ne in ipſa morte quidem Pſalm. 91. Cum ipſo ſum in tribulatione, eripiam eum & glorificabo eum. Zach. 2. Ego ero
Roman.8. murus igneus in circuitu tui. Si itaq; Deus pro nobis quis contra nos.

Secundum

Secundum epitheton Sanctus, non ſolùm in ſe ſeu eſſentia ſua, ſed relativè ſeu ſuo effectu: dùm credentes à mundi cupiditatibus ſegregatos præparat, in peculium ſibi ſanctificat, & ſpiritu renovatas mentes ſuo cultui conſecrat: ut ſint vaſa miſericordiæ ipſius, ſancti & inculpati coram ipſo per caritatem, ut loquitur Apoſtolus. Precatur hoc ipſis CHRISTVS, Iohan. 17. Pater ſanctifica eos in veritate tua, ſermo tuus veritas eſt. Item, Ego pro eis ſanctifico meipſum, ut ſint & ipſi ſanctificati per veritatem.

Oſtendit igitur quales requirat cultores, nempè ſanctos & à profanitate hujus ſeculi ſeparatos, juxta mandatum Levit. 19. Sancti eſtote, quia ego ſanctus ſum. Tales de paterna ſua inhabitatione in cordibus per miniſterium verbi & ſacramentorum uſum, certos facit & ſingulari gratia ſpiritus ſui, perpetuò illis præſtò eſt, efficaciter erudiendo, conſolando, protegendo, confirmando & tandem liberando illos: ut in vera fide & ſanctitate hac, ad finem uſq; firmi permaneant.

DE SECVNDA.

Confitemini Domino, invocate nomen ejus.

Poſterior pars cantici continet exhortationẽ, (cujus etiam in propoſitione circa initium

capitis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

capitis, mentionem fecit) & mandatum de magnificanda, extollenda & perpetuò deprædicanda bonitate DEI, ſtupendis operibus erga populum ſuum declarata. Ac primùm in genere præcipit, ut Judæi in paleſtina degentes cum gaudio & exultatione unanimiter in DEI conſpectum prodeant, & in unum collecti omnes, uno ore & corde DEI laudes deprædicent, nec unquam beneficiorum memoriam ex animo deponant.

Mox per apoſtrophen Sionis habitatores, hoc eſt, electum illum cœtum, qui Hieroſolymis habitabat, & in magnifico illo Salomonis templo ſacra faciebat, nominatim compellat & mandat; ut ſi fortè alij hujus beneficij minus capaces vel etiam immemores eſſent, illi qui peculiariter ad id delecti ſunt, in hoc magno Immanuele, defenſore & ſanctificatore ſuo jubilent & exultent. Nam cùm DEVS gratis abſq; ullo merito & ſine omni remunerationis ſpe, adeò benignus & liberalis erga illos fuerit, ut omnia quæ ad felicitatem vitæ præſentis & futuræ requirantur, eis abundè communicaverit; requirit viciſſim ab univerſis & ſingulis, qui de fonte ſalutis ejus hauſerunt, vt grati animi officia declarent, & alios etiam ad unitatem fidei colendam, & ad agendas publicè & privatim gratias, pro acceptis divinitus beneficiis, invitent.

Celebra-

Celebrate ſeu confitemini.

Confiteri duo ſignificat: gratias videlicet agere & laudem canere. Hic notandum quòd primo loco collocat gratiarum actionem, quia neceſſe eſt ante omnia agnoſcere & confiteri DEVM omnium bonorum fontem perennem eſſe, à quo omnis donatio bona & omne donum Iacob. 1.
perfectum provenit. Vult hoc Propheta cùm inquit: Tollamus nobiſcum verba & reddamus ei Hoſe. 14.
vitulos labiorum noſtrorum.

Mandat igitur ut beneficiis DEI innumeris, quæ de ejus manu quotidiè accipimus, ita afficiamur: ut nihil corde cogitemus, aut voce celebremus, niſi ipſius ſolius laudem & gloriam.

Invocate.

Alter hic cultus eſt, ad quem præſtandum hortatur Propheta, ut in vera agnitione DEI & fiducia firma acquieſcente in divinis promiſsionibus, petant & exſpectent bona, cùm ſpiritualia tùm corporalia, ſeq; totos DEO committentes, aſsiduè rogent, velit tantam ubertatem bonitatis ſuæ deinceps illis concedere, gratiam ſuam largiri, in adverſitatibus adjuvare, adverſus hoſtes illorum pugnare, ac vitam ſalutemq; perpetuam donare. Ioëlis 2, Omnis qui invocaverit nomen Domini ſalvus erit. Pſal. 50. Ioh. 16. Poſſent hæc copioſè extendi, ſi animus eſſet iis im-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

iis immorari, ſatis eſt extremos tantum rerum apices hoc tempore attigiſſe.

Annunciate in populis opera ejus, Pſallite.

Tertium gratitudinis officium eſt commemorare, jugi voce apud quoſvis prædicare et longè latecꝫ diffundere operum divinorum magnificentiam & illius memoriam in mentes hominum adducere, ut perpetuò vigeat apud omnes recordatio potentiæ, ſapientiæ, bonitatis, juſticiæ, veritatis divinæ; neqꝫ unquam oblivioni tradant res geſtas filij Dei: ut ſunt, ejus humilis ad nos acceſſus, obedientia uſqꝫ ad mortem, mortem autem crucis, glorioſus ejus triumphus in reſurrectione et aſcenſione, miſſio viſibilis ſpiritus ſancti, collectio, gubernatio et defenſio Eccleſiæ perpetua, donatio vitæ et ſalutis æternæ.

Iacob. 1.
Hoſe. 14.

Hæc inquit propheta in publico cœtu annũciate*, in his nomen ejus exultate, hæc Pſalmis hymnis & canticis ita celebrate, ut & vos ipſi & alij horum donorum participes facti, dignum* DEO *tribuatis honorem.*

Iubila & canta habitatrix Sion.

Quod in genere dixit, ad ſpeciem reſtringit, ſermonem convertens ad Sionem, hoc eſt, incolas urbis Hieroſolymæ, ubi arca fœderis, ſeu propitiatorium, mandato divino ſervabatur, quę

DEI

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

DEI præſentiam & Meßiæ beneficia conferenda Eccleſiæ adumbrabat.

Hanc quoq; incitat, ut præ lætitia & exultatione concepta ex miranda liberatione & felicitate ejus, inſtar equi vel hœdi laſcivientis (id enim denotat vox metaphorica hoc loco) jubilet, cantet, ovet & ſibi gratuletur: quamvis adhuc ſit quod doleat, atq; in procinctu ſint Aßyrij, qui minas adverſus eos ſpirent, cædem ac interitum machinentur.

Rationem ſtatim exultationis ſubjungit, quòd magnus ſit in medio illorum, *ac ſi diceret: Tu Sion dùm intra præcordia hunc reconditum ſalvatorem habes, non potes non in perpetua exultatione, tranquillitate, libertate ac ſpe verſari. Vbi enim præſens eſt* DOMINVS *: ibi etiam exultationis cauſa præſtò eſt.*

Ex hoc loco docemur, DEVM *velle in congreßibus publicis & viſibili cœtu beneficia ſua deprædicari, vocem ſuam audiri, preces pro publicis Eccleſiæ & privatorum ſingulorum neceßitatibus fieri, laudes ſuas decantari ac confeßionem edi: Vt hac ratione teſtentur pij, quem & qualem* DEVM *colant, declarent ſe à profanitate mundi hujus prorſus alienos eſſe: impiorum idolomaniam & profanorum* ἐθελοθρησκείαν

ac opi-

ac opiniones fanaticas ſe deteſtari. Hæc cauſa erat quòd DEVS in populo ſuo unum tantum Tabernaculum & poſtea ejus loco, unum templum eſſe voluit, in quo populus certis conveniret temporibus ad cultum unanimiter ipſi præſtandum. Huc reſpexiſſe videtur apoſtolus Epheſios adhortans, ut ſtudeant ſervare unitatem

Epheſ. 4. ſpiritus per vinculum pacis. Vnum namq; corpus, unus ſpiritus &c. una fides, unum Baptiſma, unus Deus & pater omnium. &c.

Quales ergò cenſendi ſunt illi? qui templum rarò vel nunquam adeunt, qui verbi prædicationem faſtidiunt, qui ſacra rident, qui nulla precum publicarum vel privatarum cura tanguntur, neq; ſacramentorum uſu ſibi opus eſſe exiſtimant: ſed à corpore Eccleſiæ ſe prorſus ſejungunt. Tales irriſores ſciant ſe contumeliæ ſuæ pœnas tandem DEO daturos, nec unquam evaſuros ultrices ejus manus: niſi per pœnitentiam converſi, ſalutis ſuæ in poſterum cura ſeriò tangantur & debitum Deo honorem tribuant.

Secundò docemur cultum DEO omnium gratiſſimum eſſe invocationem & gratiarum actionem, quem omnes pij (cùm aliud quod rependant ipſis non ſuppetat) præſtare jure tenentur: hunc etiam DEVS non modò ſeverè à nobis requirit, ſed & promiſſiones ampliſſimas

eidem

eidem propoſuit, neq; CHRISTVS pro immenſo & incomparabili illo redemptionis humanæ beneficio, quo nobis æterna ſalus parta & communicata eſt, aliud à nobis poſtulat, quam ut memori & grata mente ac voce mortem ejus annunciemus, & ejus merita publicè deprædicemus, donec venerit. Hinc facilè liquet nihil apud DEVM, homini tàm crimini verti, nec quicquam inveniri, propter quod tam graviter iraſcatur, quàm ſi clauſis oculis, ejus beneficia prætereat, & ſepultis oblivione donis ac meritis ab ipſo acceptis, de gloria ipſius ſuffuretur & ad propriam pernitiem iis abutatur.

Nos proindè qui per DEI gratiam conſcripti cives in regno CHRISTI ſumus, & per ejus ſangvinem liberati, per meritum paſſionis patri reconciliati, quiq; conſolationem & lætitiam per ſpiritum ſanctum in cordibus noſtris accenſam ſentimus, ex ejus præſentia opem & auxilium experimur: quotidiè de ſalutis fonte bona animæ & corporis (utpote, veram ejus noticiam, ſanctam diſciplinam, vitam, valetudinem, pacem, proſperitatem, rerum ſucceſſum, ſalutem & omnem felicitatem) cum gaudio hauriamus; nos (inquam) totos ad ejus cultum comparare, ejusq; nomen invocare, gloriam totis animi & corporis viribus deprædicare, lingvam noſtram ejus honori celebrando conſecra-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

re, magnificentiam nominis ejus commemorare, & laudes ejus ſemper et ubiq; vita ac voce divulgare oportet, aßiduè cum Pſalmiſta ſeriò et ardenter optantes: ut ſint verba oris noſtri et meditatio cordis noſtri grata in conſpectu ejus, qui petra ſalutis, vindex et liberator noſter eſt.

Ipſi mente, corde et lingva laudem et gloriam dicimus, nunc et in omnem æternitatem.

Amen.

LECTIONES ET PRECATIONES SINGVLIS DIEBUS recitandæ.

PRIMA DIE.

Loco Epiſtolæ Textus Apocal. 3. Scio opera tua quod neq; frigidus ſis neq; fervidus. *Finis*, arguo & caſtigo.

Evangel. Marci 8. Et cùm ad ſe vocaſſet turbam cum diſcipulis ſuis, dixit illis: Quicunq; vult me ſequi &c.

Finis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Finis: ubi venerit in gloria patris ſui cum angelis.

O Du Alſomectigſte Gud/ wi arme Elendige Syndere bekiende din wſigelig Godhed oc Barmhiertighed imod oſſ/ At du aff din ſtore Kierlighed/ ſaa inderlig elſker oſſ/ oc handler imod oſſ ſom en Hierte kiere Fader imod ſine vankundige Børn / i det du ved dit Ord paaminder oſſ/ met dit Faderlig Rijs tucter oſſ/ ved din Langmodighed ſtaar oc bancker paa vore Hierters Dørre / foruentendis tid effter tid/ vor Poenitentze / oc legger høyeſte flid paa at omuende oc saliggiøre oſſ. Wi bekiender oc begræde vore Hierters haardhed oc ſtore Wlydighed/ at wi ſaadan din Faderlig Paamindelſe icke actet haffuer/ men ſom modwillige Børn / veret dig gantſke wlydige. Wi bede dig/ for din kiere Søns vor Saliggiørers Jeſu Chriſti ſkyld / Tilregne oſſ icke

ſaadan vor Ondſkaff / Men ver oſſ mild oc naadig/ formedelſt din Hellig Aand opliuſe vore mørcke Hierter/oc opuecke vore ſøffnactige Øyen/ at wi i Naadens tid maatte ſtaa aff vore Synder / begræde vore offuertrædelſer/afflegge mørckhedſens gierninger/bliffue faſte i Troen/ vandre i dit Liws/oc bliffue euige ſalige. Du ſom leffuer oc regnerer met ſamme din Søn oc den hellig Aand/en ſand Gud i Ewighed/ Amen.

SECUNDA DIE.

Epiſtol. Apocal. 3. Æmulare igitur &c. *uſq; ad finem capitis.*

Evang. Johan. 10. Facta ſunt encœnia Hieroſolymis &c. *Finis:* Ego & pater unum ſumus.

O Milde JEſu Chriſte/du ſom formedelſt din wſkyldige Pine oc Død haffuer igienløſt oſſ / oc i dit hellige Ord tilbiuder oſſ Syndernis forladelſe/Retfærdighed oc euig Salighed. Wi bede dig

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

ydmygeligen / hielp oſſ / at wi met
trofaſte Hierter annammer ſaadan
dine velgierninger / vdi en ſand Poe-
nitentz omuende oſſ til dig / høre din
røſt oc bedre vort ſyndige leffnet. Giff
naade / at wi kunde ved en ſtadig Tro
oc Lydighed / obne voris hierters dør-
re for dig / oc værdis du til fromme Jeſu
at komme oc bliffue hos oſſ / i denne
bedrøffuelig ſidſte Verdſens tid / ve-
derquege du vore Hierter / oc ſtyrcke
oſſ / at wi kunde altid beuaris i din
ſande Fryct / Oc icke offueruindis
aff Dieffuelen / Verden / Kiødet el-
ler nogen Friſtelſe / Men bliffue hos
dig beſtandige / oc formedelſt dig be-
holde Seyeruinding / Saa wi effter
dette timelig / kunde anammis i din
Faders euige Rige / der at bliffue hos
dig Euindelige i all Glæde oc
Herlighed. Du ſom leff-
uer oc regne-
rer / 2c.

*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Loco Epiſtolæ, Eſaiæ 12. *caput totum.*

Evangel: Johan. 4. *Init:* Venit ergò in civitatem Samariæ, quæ dicitur Sychar. *Finis:* Vt non ſitiam, neq; veniam huc ad hauriendum.

O Naadefulde oc Trofaſte Gud / ſom eſt vor Tilflucht/ Styrcke oc Salighed / ſom haffuer Retfærdeligen veret Vred oc met rette kunde forderffuet oſſ for vore mangfoldige Synders ſkyld. Wi hierteligen tacke dig / at du aff din grundløſe Naade haffuer forbarmet dig offuer oſſ oc icke handlet met oſſ ſom wi fortient haffde. Men for voris kiere Meglers JEſu Chriſti Forbøns ſkyld / omuend din vredis grumhed til Naade / met huilcken du trøſter oſſ/ oc lader din Saligheds Kilde vdflyde met Timelig oc Euig Godhed til oſſ / for huilcke wi ydmygeligen tacke dig/ oc bede / At du vilt fremdelis hielpe oc beſkerme oſſ/

oc icke tilſtede at ſamme din godheds Kilde/ſom endnu Rundeligen flyder hos oſſ / tilſtoppis eller fortørris for voris Ondſkaff oc wtacknemmelig-heds ſkyld / Men at din velſignelſe/ Aandelig oc Legemlig maa vdflyde til oſſ alle oc huer/ beſynderlig til vor Naadigſte Herre/Koñing Chriſtian/ oc hans elſkelig Dronning Anna Catharina/ Til hans Naadis Høy-baarne Fru Moder oc gantſke Kon-gelig Hus / ſaa oc til Rigens Raad/ vor kiere Øffrighed / oc til menige Vnderſaatte/paa det wi alle maa be-komme din Hielp/Naade oc Beſker-melſe. Saa ville wi tacke/paakalde/ priſe oc videlig vdſprede dit hellige Naffns ære / her oc i Himmerig/vdi all Euighed. Du ſom leffuer oc regnerer en ſand Gud/ fra euighed til Euigtid/

A M E N.

Lege:

D 5. b. linea 9. pro Iſraëliticum, Judaicum.

D 6. a. lin. 19. pro Iſraëlitis, Judæis. et ſic deinceps.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1637 8° copy 1